

Enhed
Kontor for NemKonto
(KNK)

Sagsbehandler
Rosa Kirketerp

Koordineret med

Sagsnr.
2024 - 6183

Doknr.
2177828

Dato
28-01-2025

Høringsnotat om lovforslag om Nemkonto

Indholdsfortegnelse

1.	Høringen	2
1.1	Høringsperiode	2
1.2	Hørte myndigheder og organisationer m.v.	2
2	Høringssvarene og Digitaliseringsministeriets bemærkninger	5
2.1	Generelle bemærkninger til lovforslaget	5
2.1.1	Konsekvensanalyse	5
2.1.2	Økonomi	5
2.1.3	Udsatte borgere uden en bankkonto	6
2.2	Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget	6
2.2.1	Definitioner	6
2.2.2	Anvisning og aktivering	7
2.2.3	Finansielle institutter	10
2.2.4	Udbetaling på anden måde	15
2.2.5	Offentlige udbetalere	17
2.2.6	Private kontoformidlere	20
2.2.7	Forpligtelser til offentlig tjeneste	20
2.2.8	Data	21
2.2.9	Ventekonto	25
3	Sammenfatning af ændringer i lovforslaget efter høringen	27
3.1	Ændringer på baggrund af høringen	27
3.1.1	Justeringer vedrørende data	27
3.2	Ændringer på Digitaliseringsministeriets egen foranledning	28

1. Høringen

1.1 Høringsperiode

Udkastet til lov om Nemkonto har fra den 5. november 2024 til den 6. december 2024 (31 dage) været sendt i høring hos en række myndigheder, organisationer m.v.

Udkastet til lovforslaget blev den 5. november 2024 endvidere sendt til Udvalget for Digitalisering og It til orientering. Herudover blev udkastet til lovforslaget, høringsbrev og høringsliste offentliggjort på Høringsportalen den 5. november 2024.

1.2 Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Der er modtaget 22 hørings svar fra de hørte myndigheder og organisationer, heraf 19 med bemærkninger.

Nedenfor i tabel 1 følger en alfabetisk oversigt over hørte myndigheder, organisationer m.v. Ud for hver høringspart er det ved afkrydsning angivet, om der er modtaget hørings svar, og om høringsparten i givet fald har haft bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Oversigten omfatter herudover interessenter, som ikke er blandt de hørte myndigheder, organisationer m.v., men som på egen foranledning har sendt bemærkninger til udkastet til lovforslag. Sådanne interessenter er i oversigten markeret med *.

Høringspart	Hørings svar modtaget	Bemærkninger	Ingen bemærkninger	Ønsker ikke at afgive hørings svar
Advokatsamfundet				
AE – Arbejderbevægelsens Erhvervsråd				
ATP	X	X		
BEC Financial Technologies				
BL – Danmarks almene boliger				
Danmarks Nationalbank	X	X		
Danmarks Statistik				
Dansk Arbejdsgiverforening	X			X
Dansk Erhverv				
Dansk Fintech Alliance (DAFINA)	X	X		
Dansk Industri				
Dansk IT				
Dansk Metal				
Danske Advokater				
Danske A-kasser	X	X		

Danske Annoncører og Markedsførere				
Danske Handicaporganisationer				
Danske Regioner	X		X	
Danske Universiteter				
Dataetisk Råd	X	X		
Datatilsynet	X	X		
Den Danske Dommerforening				
Det Centrale Handicapråd				
DI Digital				
Digital Lead				
DKCERT				
Erhvervshus Fyn				
Erhvervshus Hovedstaden				
Erhvervshus Midtjylland				
Erhvervshus Nordjylland				
Erhvervshus Sjælland				
Erhvervshus Sydjylland				
F & P – Forsikring og Pension				
Finans & Leasing				
Finans Danmark	X	X		
Finanstilsynet				
Fonden Dansk Standard				
Forbrugerrådet Tænk	X	X		
Foreningen Bankdata				
Foreningen Danske Revisorer				
FSR – danske revisorer	X	X		
Green Power Denmark				
GTS-foreningen				
HK Danmark	X	X		
IBIZ-center				
Ingeniørforeningen IDA				
Institut for menneskerettigheder				
IT-Branchen	X	X		
IT-Politisk Forening				
KL – Kommunernes Landsforening	X	X		
KMD	X	X		
Koda				
KOMBIT				
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen				

Københavns Kommune*	X	X		
Landbrug & Fødevarer				
LOS – Landsorganisationen for sociale tilbud				
MADE				
Mastercard Payment Services Danmark A/S				
Microsoft Danmark				
Nets DanID A/S				
Politiets Efterretningstjeneste (PET)*	X	X		
Prosa, Forbundet af IT-Professionelle				
Psykiastrifonden				
Rigspolitiet*	X	X		
Rigsrevisionen	X			X
Rådet for Digital Sikkerhed				
Rådet for Socialt Udsatte	X	X		
SAND – de hjemløses landsorganisation				
SDC (Sparekassernes Datacenter)				
SMVdanmark				
Stenbroens Jurister	X	X		
Teleindustrien				
Ældre Sagen	X	X		

De væsentligste bemærkninger fra de eksterne hørte parter, som angår lovforslaget, opsummeres og besvares nedenfor. Bilag 4 indeholder høringssvarene. Afslutningsvist opsummeres ændringerne i lovforslaget om Nemkonto, som høringssvarene har givet anledning til.

2 Høringssvarene og Digitaliseringsministeriets bemærkninger

Nedenfor gengives de væsentligste punkter i de indkomne høringssvar til udkastet til lovforslaget om Nemkonto.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger til høringssvarene, herunder om der er foretaget ændringer i anledning af høringssvarene, er skrevet med kursiv.

Under afsnit 3 er det opsummeret, hvilke ændringer der er foretaget i lovforslaget i forhold til det udkast, som har været i offentlig høring. Her omtales også ændringer, som ikke har afsæet i de modtagne høringssvar, men er foretaget på Digitaliseringsministeriets egen foranledning.

2.1 Generelle bemærkninger til lovforslaget

2.1.1 Konsekvensanalyse

Ældre Sagen opfordrer Digitaliseringsministeriet til at foretage en fuld konsekvensanalyse af de foreslåede ændringer i relation til bankerne og kommunerne, grundet konstaterede forringelser af bankkunders adgang til kundeservice i bankerne.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Lovforslaget viderefører i store træk gældende ret, og Digitaliseringsministeriet vurderer derfor, at lovforslaget ikke introducerer forringelser af borgernes retsstilling. De borgere som i dag har en Nemkonto vil formentlig ikke opdage, at der sker en modernisering af henholdsvis lovgrundlaget og Nemkontosystemet. For de borgere, som oplever problemer med at få en bankkonto og dermed en Nemkonto, vil det, som hidtil gældende, fremgå af lovforslaget, at offentlige udbetalere skal sikre udbetaling på anden måde.

2.1.2 Økonomi

HK Kommunal, KL og Københavns Kommune finder, at hvis borgere uden adgang til en Nemkonto skal have deres udbetaling kontant, er der tale om ny regulering, som kommunerne skal kompenseres for. KL henviser i denne sammenhæng til forudsætningerne for de gældende regler om Nemkonto fra 2003, hvor KL finder det forudsat, at alle kontantkasser kunne afskaffes.

KL mener endvidere, at det er uklart, hvordan Udbetaling Danmark skal håndtere et stigende krav om kontantudbetalinger, og at det under alle omstændigheder vil føre til øgede administrationsomkostninger, som vil blive overført til et højere kommunalt administrationsbidrag til Udbetaling Danmark.

ATP bemærker, at udviklingen af et nyt Nemkontosystem kan medføre ekstra udgifter for ordningerne i forhold til implementering og drift.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Folketingets Ombudsmands udtalelse af 20. december 2023, FOB 2023-40, konkluderer, at det efter de gældende regler for Nemkonto (lov om offentlige betalinger mv. og forarbejderne her-til) skal være muligt for en borger at modtage udbetalinger fra det offentlige, selv om borgeren ikke har en Nemkonto, råder over en bankkonto eller ikke ønsker, at pengene overføres til en tredjeparts konto. I sådanne situationer skal den udbetalende myndighed sørge for, at pengene bliver udbetalt på en anden måde, for eksempel kontant, jf. § 31, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 647 af 13. april 2021 om Nemkontoordningen. Ifølge Ombudsmanden kan en kommune ikke suspendere udbetalingen af en borgers ydelse, indtil borgeren åbner en Nemkonto eller på anden måde kan anvise en pengeinstitutkonto. Digitaliseringsministeriet mener på den baggrund, at det er fundet godtgjort, at der med nærværende lovforslag ikke er tale om ny regulering, men en videreføring af gældende regler. Lovforslaget introducerer således ikke ny regulering eller nye opgaver for kommunerne.

I det oprindelige lovforslag fra 2003¹, herunder bemærkninger til lovforslaget samt svar på udvalgs spørgsmål, har Digitaliseringsministeriet ikke fundet beskrivelser af, at kontantkasser

¹ L 38 Forslag til Lov om offentlige betalinger m.v., fremsat den 9. oktober 2003

skulle afskaffes fuldstændigt. Det fremgår dog flere steder, at formålet med lovforslaget er at skabe grundlag for modernisering og effektivisering af den offentlige betalingsforvaltning, og der som konsekvens af lovforslaget ville være færre manuelle processer, herunder begrænset brug af kontantkasser. Af lovforslaget om ændring af lov om offentlige betalinger m.v. af 3. marts 2006² fremgik det endvidere, at ordningen "NemBetalinger" ikke viste sig realiserbar, men at kontantudbetaling fortsat udgjorde et muligt alternativt, jf. den gældende lov fra 2003.

Digitaliseringsministeriet finder det endvidere ikke godtgjort, at der siden Ombudsmandens udtalelse om gældende ret er sket en stigning i efterspørgslen på kontantudbetalinger, som ligger ud over gruppen af udsatte borgere, som ikke har adgang til en Nemkonto.

For så vidt angår omkostningerne til implementering og drift i forbindelse med overgangen til det nye Nemkontosystem, bemærker Digitaliseringsministeriet, at om end lovforslaget fremsættes i forbindelse med, at Digitaliseringsstyrelsen står over for at udvikle og idriftsætte et nyt Nemkontosystem, følger dette ikke af lovforslaget om Nemkonto, hvorfor de ikke er beskrevet i pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2.1.3 Udsatte borgere uden en bankkonto

KL, Københavns kommune og HK Kommunal mener, at lovforslaget medfører, at sårbare borgere gøres endnu mere sårbare, fordi borgere uden Nemkonto er dårligere stillet uden en bankkonto i dag end for 20 år siden.

HK Kommunal mener i tilslutning hertil, at kontantudbetalinger skal være en nødløsning, samt at bankernes forpligtelse til at udstede en basal konto skal håndhæves.

KL bemærker, at der bør overvejes en mulighed for at kompensere de banker, som udsteder en basal konto til udsatte borgere.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Digitaliseringsministeriet finder, at det for langt de fleste er den bedste løsning at anvise en konto, hvortil offentlige ydelser mv. kan udbetales direkte til borgeren. Ministeriet er dog bekendt med, at der er borgere, som oplever udfordringer med at oprette en konto. Det er ikke ministeriets opfattelse, at lovforslaget introducerer nye forhold, der ændrer vilkårene for sårbare borgere. Den dalende efterspørgsel efter kontanter generelt i samfundet har en påvirkning på brugen af kontanter som betalingsmiddel, som kan have konsekvenser særligt for sårbare borgere. Ministeriet forventer på den baggrund heller ikke, at der vil ske en generel stigning i efterspørgslen på udbetaling kontant, som anført af KL ovenfor.

For så vidt gælder bankernes forpligtelse til at tilbyde en basal betalingskonto, så regulerer Erhvervsministeriet pengeinstitutterne, og Finanstilsynet fører tilsyn med reglerne. Ifølge gældende regler kan pengeinstituttet afslå at oprette en konto, fx hvis borgeren har udøvet strafbare handlinger mod instituttet, eller hvis borgeren har optrådt anstødeligt eller til gene for pengeinstituttets øvrige kunder eller ansatte. Pengeinstitutterne modtager allerede i dag betaling for at anvise Nemkonti til borgere og virksomheder, men der findes efter gældende regler på Erhvervsministeriets område gyldige grunde til at afvise oprettelsen af en konto. Det bemærkes i denne sammenhæng, at erhvervsministeren, for at beskytte borgernes rettigheder herunder særligt social udsatte, i oktober 2023 indgik en aftale om at sikre adgangen til en bankkonto for hjemløse og udsatte borgere, ligesom erhvervsministeren har nedsat "Idéforum for adgang til bankkonto for udsatte borgere", hvor man tilstræber at finde praktiske løsninger, der sikrer, at også de mest udsatte kan få den bankkonto, som de har ret til.

² L 171 Forslag til Lov om ændring af lov om offentlige betalinger m.v. og lov om ændring af lov om bemyndigelse til optagelse af statslån, lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v. (Justering af Nemkontoordningen og reglerne om selvejende institutioners anvendelse af Statens Koncern Betalinger/Offentligt Betalings System) fremsat den 3. marts 2006.

2.2 Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget

2.2.1 Definitioner

KMD nævner, at myndigheders betalingsopslag i Nemkontosystem er en væsentlig funktion, som bør medtages i definitionen af Nemkontosystemet i lovforslagets § 1, nr. 1 (nu § 1, nr. 2). Endvidere bemærker KMD, at det vil lette forståelsen af de foreslåede §§ 4 og 6 (nu § 7), såfremt begreberne anvise, ændre og slette defineres i § 1.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Som det fremgår af bemærkningerne til § 1, nr. 2 (tidligere § 1, nr. 1), er definitionen af Nemkontosystemet ikke en udtømmelig opremsning af de funktioner, som Nemkontosystemet indeholder. Der er således valgt at nævne de funktioner, der er væsentligst for at forstå, hvad Nemkontosystemet er. Forslaget om, at myndigheders betalingsopslag indgår i definitionen af Nemkontosystemet, er ikke imødekommet.

Begreberne anvise, ændre og slette er beskrevet i bemærkningerne til lovforslagets § 7. Definitionen af begrebet anvise er tilføjet i lovforslagets § 1, nr. 8, og bemærkningerne hertil for at tydeliggøre betydningen af dette begreb.

2.2.2 Anvisning og aktivering

2.2.2.1 Anvisning af Nemkonti

Udbetaling Danmark bemærker, at baggrunden for, at borgerne ikke kan pålægges et krav om at anvise en Nemkonto eller ydelsesspecifik konto, er uklar, og stiller spørgsmålstejn ved, i hvilke tilfælde det anses for problematisk, at der udbetales til en Nemkonto eller ydelsesspecifik konto. Desuden bemærker Udbetaling Danmark, at der er en række sikkerhedsforanstaltninger knyttet til Nemkonti og ydelsesspecifikke konti, som ikke ses på samme måde i relation til andre konti. Desuden anføres, at det i visse tilfælde kan betyde, at borgeren vil kunne undgå modregning i gæld m.v., hvis der udbetales kontant.

Derfor anbefaler Udbetaling Danmark, at borgerne som udgangspunkt skal anvise en konto for at få udbetalt en offentlig ydelse og kun i helt særlige tilfælde kan udelade dette.

Stenbroens Jurister anfører en uoverensstemmelse mellem ordvalget i lovteksten i §§ 2 og 15 (nu 14) og bemærkningerne hertil, og at det i lovteksten ikke er tydeligt, at pligten til at anvise en Nemkonto skal forstås som en opfordring og ikke som et påbud. Stenbroens Jurister anbefaler derfor, at lovtekstens formuleringer bringes i overensstemmelse med bemærkningerne.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Størstedelen af borgerne i Danmark har udpeget en konto som Nemkonto. Der er i dag ca. 6 millioner Nemkonti og ydelsesspecifikke konti anvist af borgere, herunder borgere bosat i udlandet. For langt størstedelen er det en fordel at udpege en Nemkonto for dermed nemt at kunne modtage udbetalinger fra det offentlige med mindst mulig administration for både borgeren og den offentlige udbetaler. For borgere, der har en Nemkonto eller ydelsesspecifik konto, anses det derfor for uproblematisk at foretage udbetalinger hertil. Som Udbetaling Danmark anfører, er der desuden nogle sikkerhedsprocedurer forbundet med anvisningen af en Nemkonto samt mulighed for gældsmodregning gennem Nemkontosystemet.

Dog er der også en mindre gruppe borgere, der af forskellige årsager ikke kan få oprettet eller vil have en konto, der kan anvises som Nemkonto. Som eksempel kan nævnes socialt udsattes adgang til en konto, som er beskrevet i høringsvaret fra Stenbroens Jurister.

Oprettelse af en konto i et institut er en forudsætning for at kunne anvise en Nemkonto, og oprettelse af en konto er et privatretligt anliggende mellem et institut og deres kunde. På trods af, at pengeinstitutter som udgangspunkt skal tilbyde at åbne en basal betalingskonto eller en basal indlånskonto til forbrugere, er der tilfælde, hvor pengeinstituttet kan afvise dette, jf. § 11 i lov om betalingskonti og basale erhvervskonti, jf. lovbekendtgørelse nr. 407 af 29. marts 2022 med senere ændringer og § 15 i bekendtgørelse nr. 330 af 7. april 2016 om god skik for finansielle virksomheder. Digitaliseringsministeriet finder desuden ikke, at der kan pålægges borgere en pligt til at indgå en privatretlig aftale med et pengeinstitut og åbne en

konto. Der er således tilfælde, hvor borgeren ikke ønsker at oprette en konto eller ikke ønsker at anvise en eksisterende konto som Nemkonto, f.eks. fordi borgeren har misligholdt gæld til det kontoførende institut. Ministeriet finder bl.a. på den baggrund ikke, at der kan fastsættes et absolut krav om, at borgere skal anvise en Nemkonto.

Digitaliseringsministeriet har afvejet hensynet mellem på den ene side tilskyndelsen til at anvise en Nemkonto med afsæt i de offentlige udbetaleres administration og på den anden side erkendelsen af, at der findes en mindre gruppe borgere, som ikke kan få eller ikke vil have en Nemkonto. Det er på den baggrund, at ministeriet finder, at gældende ret skal videreføres. Ministeriet har præciseret ordlyden i § 2, stk. 1, og § 3, stk. 1 og 2, hvor vendingen "så vidt muligt" er tilføjet, således at borgere og virksomheder så vidt muligt skal anvise en konto som Nemkonto. Præciseringen er foretaget med henblik på i højere grad at bringe bestemmelsens ordlyd i overensstemmelse med bemærkningerne hertil samt med forarbejderne og intentionen bag gældende ret. Det er tilmed beskrevet i bemærkningerne til §§ 2 og 3 samt pkt. 2.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at pligten til at anvise en Nemkonto ikke er absolut, samt uddybet hvad ministeriet forstår ved "så vidt muligt".

Det er således ministeriets opfattelse, at offentlige udbetalere på den baggrund kan tilskynde borgere til at anvise en Nemkonto og bistå dem hermed, men samtidig skal være opmærksom på, at det ikke kan stilles som en betingelse for, at en borger kan få udbetalt en ydelse, at borgeren anviser en Nemkonto. For så vidt angår udbetaling på anden vis til borgere uden en Nemkonto henvises til afsnit 2.2.4.1.

Desuden er det Digitaliseringsministeriet opfattelse, at en forudsætning om, at en ydelse kun kan udbetales under forudsætning af, at den ydelsesberettigede har en Nemkonto, i givet fald bør fremgå af den lovgivning, der regulerer den pågældende type ydelse.

Digitaliseringsministeriet har desuden omformuleret lovforslagets § 14 (tidligere § 15), bemærkningerne hertil og pkt. 2.4.2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, således at vendingen "tilsidesættelse af anvisningspligten" er udgået. § 14 (tidligere § 15) og bemærkningerne hertil er desuden justeret med henblik på at tydeliggøre, at betalingsmodtageren først bærer risikoen for forsinket betaling ved manglende anvisning af en Nemkonto, en ydelsesspecifik konto eller en anden konto, hvortil udbetaling kan ske, eller ved betalingsmodtagerens manglende medvirken til at sikre at udbetaling af tilgodehavendet kan gennemføres på anden måde. Således er det tydeliggjort, at borgeren ikke har pligt til at anvise en konto for at kunne få udbetalt sin ydelse.

2.2.2.2 Anvisning af Nemkonti for udrejste personer

ATP bemærker, at det særligt er vanskeligt at udbetale til borgere i udlandet og ser gerne en løsning for borgere i udlandet for i højere og nemmere grad at kunne udbetale ydelser til den gruppe.

Udbetaling Danmark finder, at der bør fastsættes bestemmelser, der pålægger personer, der har bopæl i udlandet, men modtager offentlige ydelser fra Danmark, at anvise en Nemkonto.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Digitaliseringsministeriet forstår den praktiske udfordring med at gennemføre udbetalinger til udrejste personer, der ikke har anvist en Nemkonto.

Personer, der er tildelt et personnummer, men er registreret som udrejst, har ikke pligt til at få registreret deres udenlandsadresse eller en eventuel kontaktadresse her i landet i CPR-registeret, jf. § 26, stk. 3, i CPR-loven. Dette kan give en praktisk udfordring med at anvise en Nemkonto, da der i forbindelse med anvisningen af en Nemkonto som udgangspunkt sendes et aktiveringsbrev til adressen registreret i CPR-registeret. Af sikkerhedsmæssige årsager kan aktiveringsbrevet ikke sendes digitalt eller til en fysisk adresse, der oplyses ved anvisningen.

På baggrund heraf vurderer Digitaliseringsministeriet, at udrejste ikke bør være omfattet af lovforslagets § 2, stk. 1, og finder derfor ikke anledning til at justere lovforslaget. Udrejste kan

dog fortsat anviser en Nemkonto, jf. lovforslagets § 2, stk. 2, og offentlige udbetalere er velkomne til at opfordre udrejste til at anviser en Nemkonto.

2.2.2.3 Mindreårige

Stenbroens Jurister anfører, at der kan være tilfælde, hvor den mindreårige selv skal kunne råde over børne- og ungeydelse samt børnetilskud efter vurdering fra myndigheden, og at det typisk vil dreje sig om børn og unge i særligt udsatte situationer. I disse tilfælde finder Stenbroens Jurister det problematisk at stille krav om, at den mindreårige anviser en Nemkonto, da mindreårige over 15 år ikke har mulighed for at åbne en konto uden samtykke fra indehaveren af forældremyndigheden, hvormed den mindreårige kan afskæres fra at modtage sin udbetaling. Stenbroens Jurister bemærker, at den mindreårige da kan rette henvendelse til Familieretshuset, men at den lange sagsbehandlingstid kan resultere i, at afgørelsen først træffes, efter den mindreårige er fyldt 18 år.

Derfor anbefaler Stenbroens Jurister, at lovforslaget suppleres med overvejelser om, hvordan mindreårige kan råde over beløb i disse tilfælde, hvor det er bestemt, at udbetalingen skal ske direkte til den mindreårige. Desuden opfordrer Stenbroens Jurister til, at mindreåriges adgang til en konto adresseres i forbindelse med den igangværende revidering af værgemålsloven, således at mindreårige over 15 år kan oprette en bankkonto uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren.

Finans Danmark har oplyst til Digitaliseringsministeriet, at de bakker op om disse bemærkninger fra Stenbroens Jurister og stiller sig til rådighed for at drøfte emnet nærmere.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Digitaliseringsministeriet ser alvorligt på denne problemstilling, hvor udsatte børn og unge kan have vanskeligt ved at modtage udbetalinger af deres retmæssige ydelser.

Det fremgår af pkt. 2.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at det er Digitaliseringsministeriets opfattelse, at unge mellem 15 og 18 år typisk vil skulle bruge en Nemkonto til udbetaling af løn. Desuden vurderes, at udbetalinger fra offentlige udbetalere til unge mellem 15 og 18 år typisk vil være overskydende skat eller udbetalinger, som det er bestemt, de selv kan råde over. På baggrund heraf kan unge selv anviser en Nemkonto fra de er 15 år, selvom de er umyndige.

Dette berører ikke regler for, om umyndige kan oprette en konto i f.eks. et pengeinstitut og råde over midler på kontoen. Oprettelsen af den konto, som kan anvises som Nemkonto, og den løbende administration af denne konto er et anliggende mellem den enkelte kunde og vedkommendes bank, som reguleres af den øvrige lovgivning og almindelige obligationsretlige principper. Problemstillingen om mindreåriges ret til at oprette en konto er uden for Digitaliseringsministeriets og lovforslagets område og er derfor ikke beskrevet yderligere i lovforslaget.

Med lovforslagets § 13, stk. 3 (tidligere § 14, stk. 3), videreføres offentlige udbetaleres pligt til at sikre, at betalingsmodtageren får udbetalt sit tilgodehavende på anden måde, eksempelvis hvis borgeren ikke kan få adgang til en konto. En offentlig udbetaler kan således ikke stille som betingelse for udbetaling, at betalingsmodtageren råder over en konto. Digitaliseringsministeriet vurderer, at dette eksempelvis vil finde anvendelse i de tilfælde, Stenbroens Jurister beskriver, hvor den mindreårige selv skal kunne råde over en ydelse, men ikke kan oprette en konto uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren.

2.2.2.4 Fuldmagter og værger

Udbetaling Danmark finder det uklart dels, hvordan en anvisning, foretaget af en fuldmagtshaver eller værge, påvirker aktiveringsprocessen, og dels, hvorvidt det er muligt for fuldmagtshaver eller en værge at anviser fx fuldmagtshaverens eller værgens egen konto.

KMD spørger til, om pengeinstitutterne ikke længere kan anviser eller ændre en Nemkonto for fuldmagthavere og værger.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Digitaliseringsministeriet har tydeliggjort i pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 7 (tidligere § 6), hvordan anvisning, foretaget af en fuldmagtshaver eller værge, påvirker aktiveringsprocessen.

Lovforslaget stiller ikke krav om, at borgeren er kontoejer af den konto, der anvises som Nemkonto, hvilket er præciseret i pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger samt i bemærkninger til § 5, stk. 1. Således er lovgivningen om Nemkonto ikke til hinder for, at en værge eller fuldmagtshaver kan anvise deres egen konto som Nemkonto for en umyndig eller en fuldmagtsgiver. I fuldmagtssituationen kan fuldmagtens indhold dog være til hinder herfor, hvis fuldmagten angiver hvilken konto, der skal anvises.

Det vil fortsat være muligt for fuldmagthavere og værger at anvise eller ændre en Nemkonto via et institut omfattet af regler fastsat i medfør lovforslagets § 20, hvilket er præciseret i pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 7 (tidligere § 6). Det er således kun Nemkontosystemets selvbetjeningsløsning, fuldmagthavere og værger ikke kan anvende til at anvise Nemkonti på vegne af den person, der er underlagt værgemål eller har givet fuldmagt. På sigt er det dog en mulighed, at fuldmagtshavere og værger vil kunne anvende Nemkontosystemets selvbetjeningsløsning, når det bliver muligt at anvende digitale fuldmagter.

2.2.2.5 Aktiveringsproces for anvisning af Nemkonti samt mulighed for fravigelse af aktiveringsprocessen

Udbetaling Danmark bemærker, at der er behov for at finde en løsning for de borgere, der ikke har adgang til deres fysiske postkasse på egen adresse (eksempelvis personer der er vare-tægtsfængslet eller lever i hjemløshed), da det kan være meget vanskeligt for myndigheden at etablere kontakt til borgeren. Udbetaling Danmark anser muligheden for i særlige tilfælde at fravige aktiveringsprocessen i forbindelse med anvisning af en Nemkonto eller ydelsesspecifik konto som en delvis løsning, men bemærker, at det er uklart, hvordan dette skal foregå, og hvorvidt det indebærer låsning af kontoen.

Finans Danmark foreslår, at en sætning om pengeinstitutternes procedure for aktivering slettes, i relation til en beskrivelse af aktiveringsprocessen i det eksisterende Nemkontosystem i bemærkningerne til § 6 (nu § 7), da beskrivelsen ikke længere er dækkende for de aktiveringsprocesser, der anvendes af pengeinstitutterne i dag.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Muligheden for fravigelse af aktiveringsprocessen relaterer sig til anvisningen af Nemkonti og ulåste ydelsesspecifikke konti, hvilket er præciseret i pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 7 (tidligere § 6).

Digitaliseringsministeriet bemærker, at denne mulighed for i særlige tilfælde at fravige aktiveringsprocessen først kan systemunderstøttes på sigt i det nye Nemkontosystem. Så længe udsendelsen af aktiveringsbrevet ikke kan fraviges, kan låsning af en ydelsesspecifik konto være en mulighed i de tilfælde, Udbetaling Danmark skitserer, jf. lovforslagets § 11, stk. 2 (tidligere § 12, stk. 2).

Borgere kan desuden anvise en Nemkonto ved et institut, der er tilmeldt ordningen om offentlig tjeneste, jf. regler fastsat i medfør lovforslagets § 20, hvilket i dag ikke foranlediger, at der sendes et aktiveringsbrev i forbindelse med anvisningen af en Nemkonto, da institutterne gennemfører kundekendskabsprocedurer, der træder i stedet for aktiveringsprocessen.

Digitaliseringsministeriet har slettet sætningen om pengeinstitutternes procedure for aktivering på baggrund af Finans Danmarks hørings svar.

2.2.3 Finansielle institutter

2.2.3.1 Kontotyper der kan anvendes som Nemkonti og betydningen heraf

Danmarks Nationalbank (Nationalbanken) bemærker, at der er forskel på reguleringen af pengeinstitutter og betalings- og e-pengeinstitutter, hvor pengeinstitutterne, der har eneret

på at modtage indlån, er underlagt en omfattende regulering, der skal beskytte disse indlån, herunder i en nedbrudssituation. Betalings- og e-pengeinstitutter er ikke underlagt en tilsvarende regulering. I forlængelse heraf bemærker Nationalbanken, at lovforslaget ikke forholder sig til risikoen forbundet med at anvende en konto i et betalings- eller e-pengeinstitut i forhold til beskyttelse af borgere og virksomheders indestående, og opfordrer til, at forskellen på at have en konto i et pengeinstitut og i et betalings- eller e-pengeinstitut tydeliggøres i lovforslaget.

Desuden bemærker Nationalbanken, at lovforslaget bør forholde sig til de risici, det medfører for den finansielle stabilitet, hvis der placeres betydelige midler uden for pengeinstitutterne, herunder i en afviklingssituation, hvor der kan opstå en forventning om statslig involvering.

Derudover anfører Nationalbanken, at lovforslaget L 70³ ændrer lov om betalinger, således at betalings- og e-pengeinstitutter under visse betingelser kan få adgang til Nationalbankens betalingssystemer, uden at de pågældende institutter behøver at have et samarbejde med et pengeinstitut. Nationalbanken anfører, at ændringen af lov om betalinger ved L 70 sammenholdt med lovforslaget om Nemkonto kan give anledning til en forventning hos betalings- og e-pengeinstitutter om at få adgang til en konto i Nationalbanken, der kan anvendes til opbevaring af kundemidler. Nationalbanken opfordrer derfor til, at det tydeliggøres i lovforslaget om Nemkonto, at betalings- og e-pengeinstitutterne ikke kan forvente at få adgang til en sikringskonto i Nationalbanken, hvorfor det vil være en forudsætning for betalings- og e-pengeinstitutterne, at de skal have et samarbejde med et pengeinstitut, der kan opbevare deres kundemidler, for at kunne tilbyde deres kunder at anvende deres konti som Nemkonti.

Dansk Fintech Alliance (DAFINA) støtter forslaget om at kunne anviser en konto i et kontoførende betalings- eller e-pengeinstitut som Nemkonto. DAFINA bemærker, at det er angivet i bemærkningerne til lovforslagets § 5, at bestemmelsen omfatter kontoførende institutter med en såkaldt fuld tilladelse efter betalingsloven, men at betalings- og e-pengeinstitutter med en begrænset tilladelse efter betalingsloven også kan være kontoførende udbydere af betalingskonti. DAFINA opfordrer derfor til, at det præciseres i lovbemærkningerne, hvorvidt betalings- og e-pengeinstitutter med en begrænset tilladelse efter betalingsloven også er omfattet af lovforslagets § 5 for at undgå fortolkningsmæssig tvivl.

Desuden opfordrer DAFINA til, at det præciseres, at kontotypen, der kan anvendes som Nemkonto, kan være med eller uden elektroniske penge, samt at en dansk eller internationalt anerkendt kontoidentifikation også omfatter virtuelle IBANS, som betalings- og e-pengeinstitutterne anvender.

Derudover anfører DAFINA, at der bør være en direktivhenvisning til EMD i lovforslagets § 5, sammen med henvisningen til PSD2, idet PSD omhandler betalingsinstitutter/betalingsudbydere, mens EMD omhandler e-pengeinstitutter/e-penge-udbydere.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Digitaliseringsministeriet har tilføjet en beskrivelse i pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger om forskellen på reguleringen af hhv. pengeinstitutter samt betalings- og e-pengeinstitutter for at tydeliggøre, at der er forskel på, hvordan indlån i pengeinstitutter er sikret, og hvordan betalings- og e-pengeinstitutter er forpligtet til at beskytte brugernes midler. Det er herunder tilføjet, at betalings- og e-pengeinstitutterne ikke kan forvente at få adgang til en sikringskonto i Nationalbanken.

Muligheden for at have midler placeret på betalingskonti i betalings- og e-pengeinstitutter eksisterer allerede og er således ikke en konsekvens af lovforslaget. Som det fremgår pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, begrundes muligheden for også at anviser konti i disse institutter som Nemkonti med et ønske om at afspejle udviklingen i betalingslandskabet og imødekomme betalingsmodtagernes efterspørgsel. Efterspørgslen om at anviser en konto i

³ Lovforslaget L 70 er vedtaget efter Nationalbankens hørings svar blev afgivet. Ændringsloven er lov nr. 1666 af 30. december 2024 om ændring af lov om betalingskonti, lov om finansiell virksomhed, lov om kapitalmarkeder, lov om Danmarks Nationalbank og forskellige andre love. Ændringer af lov om betalinger fremgår af ændringslovens § 5.

betalings- og e-pengeinstitutter som Nemkonto har primært været udtrykt af virksomheder. Digitaliseringsministeriet forventer, at denne efterspørgsel vil blive mindre, efter det med lov nr. 1666 af 30. december 2024 er blevet pålagt visse pengeinstitutter og filialer af visse udenlandske kreditinstitutter at tilbyde basale erhvervskonti til erhvervsdrivende og foreninger. Desuden er der i følge DAFINA endnu ikke etableret et marked for konti udbudt af danske, kontoførende betalings- og e-pengeinstitutter. Ministeriet har derudover noteret sig, at betalings- og e-pengeinstitutter er forpligtet til at sikre brugernes midler. På baggrund af disse forhold er det ministeriets opfattelse, at lovforslaget ikke giver anledning til væsentlige risici for den finansielle stabilitet.

Det fremgår af bemærkningerne til § 5, stk. 1, nr. 2, at en betalingsmodtager vil kunne anvise en konto i en virksomhed, som har tilladelse henholdsvis som betalingsinstitut efter § 9 i lov om betalinger eller som e-pengeinstitut efter § 8 i lov om betalinger (en såkaldt fuld tilladelse) og er kontoførende udbyder af betalingskonti. Virksomheder med en såkaldt begrænset tilladelse, efter § 50 eller § 51 i lov om betalinger er ikke omfattet af lovforslagets § 5. For at undgå usikkerhed herom er dette præciseret i lovforslagets bemærkninger til § 5, stk. 1, nr. 2.

Kravet om, at virksomheder skal have fuld tilladelse til betalings- og e-pengeinstitut, er begrundet i, at kravene til såkaldte fulde tilladelser generelt er mere omfattende end kravene til institutter med en begrænset tilladelse. Af særligt væsentlighed er krav om beskyttelsen af borgernes og virksomhedernes midler, da det kun er betalings- og e-pengeinstitutter med en såkaldt fuld tilladelse, der skal leve op til krav om beskyttelse af brugernes midler.

Digitaliseringsministeriet har tilføjet en henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/110/EF af 16. september 2009 om adgang til at optage og udøve virksomhed som udsteder af elektroniske penge og tilsyn med en sådan virksomhed med senere ændringer (EMD) i lovforslagets § 5, stk. 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Desuden har Digitaliseringsministeriet præciseret i bemærkningerne til lovforslagets § 5, stk. 1, nr. 2 og 4, at en betalingskonto og midler skal forstås i overensstemmelse med definitionerne heraf i hhv. lov om betalinger og betalingstjenestedirektivet. Således er det tydeliggjort, at der kan være flere slags midler, herunder elektroniske penge, på en betalingskonto.

Et virtuelt IBAN er også et IBAN, og Digitaliseringsministeriet finder ikke, at der er behov afspejle denne bestemte teknologi i lovforslaget, hvorfor dette ikke er præciseret i lovforslaget.

2.2.3.2 Risiko for hvidvask

Politiets Efterretningstjeneste (PET) og Rigspolitiet (som har gennemført en høring af National Enhed for Særlig Kriminalitet) anfører, at Hvidvasksekretariatets vurdering af sårbarheden forbundet med det globale og fragmenterede betalingslandskab er høj, i og med det bliver vanskeligt at få et samlet overblik over kundernes finansielle forhold og dermed identificere mistænkelig adfærd, når de finansielle aktiviteter spredes over landegrænser og tjenester. Desuden henviser Rigspolitiet til Hvidvasksekretariatets vurdering af, at risikoen for hvidvask via betalingstjenesteområdet er betydelig, samt at Hvidvasksekretariatet på nuværende tidspunkt vurderer, at risikoen for hvidvask via betalingstjenesteområdet i udlandet er høj.

Rigspolitiet vurderer, at det vil gøre det vanskeligere for de underretningspligtige at få et tilfredsstillende kundekendskab, såfremt kunderne har midler i forskellige institutter på tværs af landegrænser. Det er Hvidvasksekretariatets vurdering, at flere udenlandske e-pengeinstitutter har en hurtig onboarding af nye kunder, hvilket medfører en række sårbarheder og øger risikoen for utilstrækkelige kundekendingsprocedurer.

Tilmed erfarer Rigspolitiet, at midler fra kriminalitet hvidvaskes via udenlandske virksomheder, der udbyder betalingstjenester. De udenlandske betalings- og e-pengeinstitutter skal underrette den pågældende Financial Intelligence Unit i hjemlandet frem for Hvidvasksekretariatet, hvilket efter Hvidvasksekretariatets vurdering vil føre til færre underretninger til Hvidvasksekretariatet. Hvidvasksekretariatet vurderer, dette giver de kriminelle aktører bedre muligheder for at sløre deres finansielle spor samt vanskeliggør myndighedernes efterforskning og eventuel beslaglægning af penge, der hidrører fra kriminalitet begået i Danmark.

I forlængelse heraf bemærker **PET**, at muligheden for at anvise en konto i et udenlandsk kreditinstitut i tredjelande besværliggør indhentningen af oplysninger omkring mulig hvidvask og terrorfinansiering, da en eventuel udbetaling fra en offentlig myndighed kan ske til tredjelande uden om underretningspligtige aktører. Det anføres, at tredjelandskreditinstitutter ikke er underretningspligtige i Danmark og ikke er forpligtede til at underrette de danske myndigheder omkring mistænkelig adfærd.

PET anfører, at risikoen for hvidvask og terrorfinansiering er landespecifik og indstiller til, at Nemkonti i kreditinstitutter i tredjelande løbende holdes op mod både EU's og FATF's lister omkring højrisikojurisdiktioner for at undgå, at der gennemføres betalinger fra Danmark til lande med høj risiko for hvidvask og terrorfinansiering.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Digitaliseringsministeriet bemærker, at muligheden for at anvise en Nemkonto i et kreditinstitut både i og udenfor EU/EØS er en videreførelse af gældende ret, jf. § 5, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 647 af 13 april 2021 om Nemkontoordningen, hvilket er præciseret i pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Det er ministeriets opfattelse, at et en indførelse af et generelt forbud mod, at udenlandske konti kan anvises som Nemkonti, vil være i strid med EU-rettens principper om fri bevægelighed for bl.a. tjenesteydelser og kapital.

Siden Nemkontoordningen blev indført, er der kommet nye instituttyper til, og det er blevet muligt for betalings- og e-pengeinstitutter at tilbyde betalingskonti. Derfor foreslås det med lovforslaget fremover at være muligt for borgere og virksomheder også at anvise en konto i et betalings- eller e-pengeinstitut som Nemkonto.

Digitaliseringsministeriet forstår, at konsekvensen af at anvende udenlandske konti er, at Hvidvasksekretariatet ikke får hvidvaskunderretninger (direkte), hvilket kan medføre, at det er vanskeligere for myndighederne at opdage og efterforske hvidvask og svindel.

Digitaliseringsministeriet bemærker, at det allerede i dag er muligt at benytte konti i udenlandske betalings-, e-penge- og kreditinstitutter og muligt at være kunde i forskellige institutter på tværs af landegrænser. Der er således flere af de udfordringer, PET og Rigspolitiet beskriver, som er generelle problemstillinger som følger af et mere fragmenteret betalingslandskab, som ikke følger af lovforslaget om Nemkonto.

Som det fremgår af pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, foreslås adgangen til at anvise en Nemkonto i betalings- og e-pengeinstitutter også med henblik på at øge konkurrencen. Digitaliseringsministeriet vurderer, at den øgede konkurrence kan bidrage til et bredere og potentielt billigere udbud af konti, som borgere og virksomheder kan anvise som Nemkonti. I pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger har ministeriet tilføjet, at udvidelsen til, at konti i betalings- og e-pengeinstitutter kan anvises som Nemkonti, bl.a. foreslås med henblik på at imødekomme betalingsmodtageres efterspørgsel og med henblik på at gøre det let og tilgængeligt for betalingsmodtagere i udlandet at anvise en Nemkonto, hvilket medvirker til, at offentlige udbetalere kan gennemføre betalinger til betalingsmodtagere i udlandet på en enkel og effektiv måde.

Ligesom for pengeinstitutter kræver det også tilladelse at være betalings- og e-pengeinstitut, og betalings- og e-pengeinstitutter er underlagt tilsyn. Hvidvaskreguleringen er fastsat i EU-forordninger og i EU-direktiver, som er implementeret i national ret. Det er dermed det samme regelsæt, der gælder i hele EU/EØS, og både pengeinstitutter, kreditinstitutter samt betalings- og e-pengeinstitutter er omfattet af hvidvaskreglerne, som bl.a. omfatter krav til de kundekendskabsprocedurer, institutterne skal gennemføre bl.a. ved etablering af nye kundeforhold. Det bemærkes i forlængelse heraf, at de betalings- og e-pengeinstitutter, hvis konti kan anvendes som Nemkonti, er geografisk afgrænset til EU/EØS samt Færøerne, jf. lovforslagets § 5, stk. 1, nr. 2, 4 og 6. Muligheden for at anvise konti i betalings- og e-pengeinstitutter i såvel Danmark som andre lande i EU/EØS anses for at være i tråd med EU-rettens princip om fri bevægelighed for tjenesteydelser og kapital.

Digitaliseringsministeriet bemærker, at der eksempelvis kan fastsættes regler i medfør af lovforslagets § 5, stk. 2, der begrænser de institutter, hvis konti kan anvises som Nemkonti. Det giver mulighed for at reagere på udviklingen i sektoren og udstede regler, der kan medvirke til bekæmpelse af hvidvask af penge, terrorfinansiering, finansiering af masseødelæggelsesvåben, misbrug af konti samt anden økonomisk kriminalitet. Kravene til institutterne kan eksempelvis være baseret på anbefalinger fra The Financial Action Task Force (FATF), Finanstilsynet eller lignende anbefalinger, hvorefter der kan udelukkes visse lande og aktører i den finansielle sektor ud fra en risikovurdering. Ministeriet vil undersøge muligheden for at holde Nemkonti i tredjelande op mod relevante lister omkring højrisikojurisdiktioner i det nye Nemkontosystem, som PET anbefaler.

PET bemærker, at risikoen er landespecifik. Digitaliseringsministeriet kan i den forbindelse oplyse, at et udtræk fra Nemkontosystemet om de udenlandske Nemkonti, der er anvist i en fem-årig periode fra 2018 til 2023, viser, at det primært er konti i EU-/EØS-lande, der anvises som Nemkonti. Uden for EU/EØS er der anvist flest Nemkonti i institutter i Storbritannien, Ukraine, USA, Indien og Australien. De 10 lande (ud over Danmark), hvor der er anvist flest Nemkonti, indeholder kun ét land uden for EU/EØS; Storbritannien. Disse 10 lande udgør desuden ca. 80 % af de anviste udenlandske Nemkonti i den givne periode.

Digitaliseringsministeriet bemærker desuden, at der kan være mange naturlige og legitime grunde til at anvende konti i udlandet. Det kan eksempelvis være personer, der er registreret som udrejst, personer der flytter til Danmark eller arbejder i Danmark, men fortsat er kunde i et institut i deres (tidligere) hjemland. Ministeriet vurderer, at dette underbygges af ovennævnte dataudtræk fra Nemkontosystemet, hvor ca. 50 % af de udenlandske Nemkonti er anvist i Polen, Litauen og Rumænien. Muligheden for at anvise en konto i udenlandske institutter som Nemkonto bidrager dermed også til at lette de offentlige udbetaleres administration i forbindelse med gennemførelsen af udbetalinger til eksempelvis personer, der er udrejst eller bor i udlandet men arbejder i Danmark, jf. afsnit 2.2.2.2.

Det er Digitaliseringsministeriets opfattelse, at risikoen for hvidvask er tilstede, uanset om en udbetaling skal ske til en konto, der er anvist som Nemkonto eller ej, og uanset om betalingen skal gennemføres gennem Nemkontosystemet eller ej, og lovforslaget ændrer ikke på dette.

2.2.3.3 Tredjemandskonti

Finans Danmark anfører, at muligheden for at anvise Nemkonti i en anden persons navn (såkaldt tredjemandskonto) skaber usikkerhed om berettigelsen af de registrerede Nemkonti samt skaber udfordringer i forbindelse med bekæmpelsen af svindel og hvidvask. Finans Danmark opfordrer til, at anvendelsen af tredjemandskonti nedbringes til et absolut minimum, samt at der i regi af Nemkontosystemet indbygges kontrolmekanismer i selvbetjeningsløsningen, når der anvises en tredjemandskonto, for at sikre integriteten af Nemkontoregisteret.

Stenbroens Jurister ytrer bekymring over for offentlige myndigheders opfordring til brugen af tredjemandskonti, da det kan have konsekvenser for både borgeren, som udbetalingen er tiltænkt, samt for den borger (tredjemanden), der modtager betalingen på sin bankkonto. Stenbroens Jurister bemærker, at en offentlig myndighed ikke må påtvinge en betalingsmodtager at anvise en tredjemandskonto, og anbefaler, at lovforslagets bemærkninger suppleres med overvejelser, som en offentlig udbetaler bør gøre sig herunder vejledning af borgeren, før der udbetales til en tredjemandskonto frem for at udbetale på anden vis, f.eks. kontant.

Udbetaling Danmark bemærker, at det ikke er en forudsætning i lovforslaget, at den konto, som anvises, skal være betalingsmodtagerens egen konto. Udbetaling Danmark ønsker dette forhold uddybet yderligere i bemærkningerne, da der ellers kan opstå tvivl om, hvilke begrænsninger, kontrolforanstaltninger m.v., som angivelsen af en andens konto medfører.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Det er Digitaliseringsministeriets vurdering, at der kan være mange legitime grunde til at anvise en tredjemandskonto. På baggrund af høringsssvarene og uklarhederne omkring brugen af tredjemandskonti er det indarbejdet i pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger

samt i bemærkningerne til § 5, at det ikke er en forudsætning, at betalingsmodtageren selv ejer den konto, der anvises som Nemkonto.

Lovforslaget indeholder desuden ikke hjemmel til, at offentlige udbetalere kan påtvinge en betalingsmodtager at få udbetalt sine ydelser til en pårørendes konto, hvis modtageren ikke ønsker det. Den offentlige udbetaler kan dermed ikke stille som betingelse for udbetaling, at betalingsmodtageren oplyser et kontonummer, men vil være forpligtet til at sikre, at betalingsmodtageren kan få sit tilgodehavende på en anden måde, f.eks. kontant, jf. lovforslagets § 13, stk. 3 (tidligere § 14, stk. 3), og afsnit 2.2.4.1. Digitaliseringsministeriet mener på den baggrund, at lovforslaget indeholder relevante rammer for de offentlige myndigheder, herunder også i forhold til deres vejledning af borgere. Hvordan den offentlige myndighed vejleder i konkrete situationer må bero på en konkret vurdering under hensyn til pågældende betaling, borgeren og omstændighederne i øvrigt.

For så vidt angår kontrolforanstaltninger, har Digitaliseringsstyrelsen undersøgt, om det er muligt at etablere en systemunderstøttet verifikation af, om den borger eller virksomhed, der anviser en konto som Nemkonto, også ejer kontoen. Dette har vist ikke kunne gennemføres i praksis på en meningsfuld måde, bl.a. fordi det var umuligt at gennemføre for alle konti i udlandet. Digitaliseringsministeriet bemærker dog de allerede foreslåede tiltag omkring at bibeholde aktiveringsprocessen, der højner sikkerheden forbundet med anvisningen af en Nemkonto eller ydelsesspecifik konto. Dertil vil det i fremtiden, for at mindske risikoen for svindel, være muligt at videregive oplysninger fra Nemkontosystemet til Nemkontosystemets anvendtes kontrol- og tilsynsopgaver, jf. afsnit 2.2.8.4.

2.2.3.4 Nemkonti i udenlandske kreditinstitutter

Udbetaling Danmark opfordrer til, at lovforslaget begrænser muligheden for anvisning af Nemkonti i sanktionsramte banker, samt at der gennemføres en central kontrol af anviste Nemkonti og ydelsesspecifikke konti i sanktionsramte banker. Dette for at imødekomme udfordringer med at udbetale til borgere, der eksempelvis er bosat i sanktionsramte lande.

Derudover bemærker Udbetaling Danmark, at en overførsel til en konto i udlandet som udgangspunkt forudsætter, at beløbsmodtageren er ejer/medejer af kontoen, da bankerne ellers som udgangspunkt ikke gennemfører betalingen. Derfor opfordres til, at der fastsættes krav om, at betalingsmodtageren skal være ejer/medejer af en udenlandsk konto, før denne kan anvises som Nemkonto.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Digitaliseringsministeriet har på baggrund af Udbetaling Danmarks hørings svar justeret bemærkningerne til lovforslagets § 5, stk. 2, så det fremgår, at der kan fastsættes regler om, at en konto, som føres i et sanktionsramt institut, ikke må anvises som Nemkonto eller ikke kan opretholdes som Nemkonto.

Der er ikke implementeret en løsning i det nuværende Nemkontosystem, som kan afskære, at der anvises en konto i et sanktionsramt institut som Nemkonto, eller at der gennemføres kontrol af anviste Nemkonti mod sanktionerede institutter, men Digitaliseringsstyrelsen vil undersøge mulighederne herfor i det nye Nemkontosystem. Digitaliseringsministeriet bemærker desuden, at de betalingsafviklende institutter sikrer, at der ikke gennemføres betalinger til et sanktionsramt institut eller en sanktioneret borger eller virksomhed

Digitaliseringsministeriet har beskrevet den udfordring, Udbetaling Danmark har oplevet, hvor eksempelvis anden lovgivning eller andre forhold medfører, at en betaling ikke kan gennemføres, hvor der ikke er overensstemmelse mellem betalingsmodtagerens navn og kontoejeren både i pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og i bemærkningerne til § 5. Det er ikke en forudsætning, at betalingsmodtageren ejer den konto, der anvises som Nemkonto, og dette kan ikke på nuværende tidspunkt systemunderstøttes, jf. afsnit 2.2.3.3.

2.2.4 Udbetaling på anden måde

2.2.4.1 *Kontant udbetaling*

Stenbroens Jurister bemærker, at de er glade for, at lovudkastets § 14, stk. 3 (nu § 13, stk. 3), lovfæster offentlige udbetaleres pligt til at udbetale på anden måde, når borgeren ikke har anvist en Nemkonto, eller når betalingen i øvrigt ikke kan gennemføres via Nemkontosystemet. Stenbroens Jurister bemærker i den forbindelse, at det ikke fremgår af § 14, stk. 3 (nu § 13, stk. 3), at udbetalingen kan ske kontant, og anbefaler derfor, at det tilføjes i § 14, stk. 3 (nu § 13, stk. 3), at udbetalingen kan ske kontant.

Udbetaling Danmark mener, at det virker uhensigtsmæssigt, at lade borgeres undladelse af at anviser en konto medføre, at den offentlige myndighed ikke har andre alternativer end at udbetale kontant, men Udbetaling Danmark er enig i, at der vil kunne være helt særlige tilfælde, hvor det kan vise sig umuligt eller meget svært for borgeren at anviser en konto. Ifølge Udbetaling Danmark bør der i disse tilfælde, efter en konkret vurdering, være mulighed for at afvige kravet om anvisning af en konto. Udbetaling Danmark finder herudover, at det er uklart, hvorfor der henvises til gældslovens § 3.

ATP, Udbetaling Danmark, KL, Københavns kommune og Rådet for Socialt Udsatte efter-spørger en helhedsorienteret løsning på tværs af de offentlige myndigheder under hensyn til de enkelte borgeres forhold, som kan være en erstatning til kontanter.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Digitaliseringsministeriet finder, at der i lovforslaget er en hensigtsmæssig balance mellem tilskyndelsen til at anviser en Nemkonto og erkendelsen af, at der findes en begrænset gruppe borgere, som ikke kan indeholdes i ordningen. Ministeriet anfører, at langt de fleste borgere, som skal have udbetalinger fra det offentlige, i dag har en Nemkonto. Ministeriet er dog bekendt med, at der er borgere, som har udfordringer med at oprette en basal konto, og som konsekvens deraf ikke kan udpege en Nemkonto. Uagtet om der foreligger en konkret vurdering for at afvige udgangspunktet, vil behovet for et alternativ eksistere. Det er i denne situation op til den offentlige myndighed at finde det bedste alternativ i den givne situation. Ministeriet har i denne sammenhæng noteret sig, at Udbetaling Danmark til Folketingets Udvalg for Digitalisering den 24. juni 2024, vedrørende udbetaling af ydelser til borgere uden Nemkonto, har oplyst, at:

"I tilfælde hvor Udbetaling Danmark ikke kan udbetale en ydelse til en borger på grund af manglende Nemkonto, sender Udbetaling Danmark et brev [...] Hvis borgeren fortsat ikke reagerer, og Udbetaling Danmark har grund til at tro, at borgeren stadig er i landet, forsøger Udbetaling Danmark at kontakte borgers kommune for at få dem til at bistå med udbetalingen. Nogle gange hjælper en hjemløshed i en given kommune borgeren med at få udbetalingerne. Det samme gør sig gældende, hvis borgeren ikke kan få eller ikke ønsker at få en Nemkonto".

Digitaliseringsministeriet finder, at løsninger som ovenstående imødekommer det konkrete behov, og at samarbejder som disse også efter lovens ikrafttræden er relevante. Ministeriet bemærker endvidere, at ministeriet har noteret sig forskellige etablerede alternativer til en Nemkonto, fx udbetaling via en pårørendes konto eller via samarbejdspartnere som f.eks. bo- eller opholdssteder eller kontantudbetaling fra myndigheden. Som regeringens "Partnerskab om udsatte grupperes adgang til kontanter" har beskrevet, kan gruppen af borgere, som har et kontantbehov, ikke beskrives i et samlet billede, da udfordringerne er mangeartede og afspejler en forskelligartet målgruppe. Ministeriet finder derfor, at de lokale løsninger, som imødekommer det konkrete behov, også fremadrettet er den bedste løsning.

Digitaliseringsministeriet bemærker, at lovforslaget ikke vedrører betalinger uden for Nemkontosystemet, og på den baggrund er sætningen om gældsloven taget ud. Udbetaling på anden måde kan f.eks. være kontant, men lovforslaget sætter ikke begrænsninger for de alternativer, som måtte vise sig i fremtiden. Ministeriet finder, at det skaber en fleksibilitet i forhold til de løsninger, som måtte vise sig i fremtiden.

2.2.4.2 Forsinkelse af udbetalinger

Stenbroens jurister anbefaler, at det tilføjes til lovforslagets § 15 (nu § 14), at en udbetaling ikke må forsinkes ud over den tid, som udbetaleren med rimelighed bruger på at få afklaret, om modtageren kan anvise en bankkonto, så en umiddelbar læsning af loven ikke vil give det indtryk, at borgeren skal anvise en bankkonto og selv må bære konsekvenserne af enhver forsinkelse, som tilsidesættelse af pligten medfører. Stenbroens Jurister anbefaler herudover, at det præciseres i lovforslagets bemærkninger, hvad en offentlig udbetaler i almindelighed med rimelighed må kunne forventes at skulle bruge for at få afklaret, om betalingsmodtageren ønsker og har mulighed for at anvise en konto.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Hvor og hvornår en udbetaling skal finde sted følger af gældende regler og praksis på området. Det må derfor også bero på en konkret forvaltningsmæssig vurdering bl.a. under hensyn til den pågældende betaling, den pågældende borger og omstændighederne i øvrigt, hvor lang tid en offentlig udbetaler må kunne forventes at bruge på at få afklaret, om det er muligt at anvise en konto. Der henvises i denne sammenhæng til Folketingets Ombudsmands udtalelse af 20. december 2023, FOB 2023-40. Udtalelsen vedrører en kommunes sagsbehandling i forbindelse med manglende udbetaling af kontanthjælp, og henvisning hertil er indsat i pkt. 2.4.2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger og i bemærkningerne til § 14 (tidligere § 15) som et eksempel på praksis. Der henvises desuden til afsnit 2.2.2.1 for en beskrivelse af justeringen af lovforslagets § 14 (tidligere § 15).

2.2.5 Offentlige udbetalere

2.2.5.1 Definitionen af en offentlig udbetaler

Danske A-kasser italesætter vigtigheden af, at A-kasserne er omfattet af definitionen "offentlig udbetaler", og dermed kan anvende Nemkontosystemet til udbetaling af ydelser til deres medlemmer. Danske A-kasser formoder, at a-kasserne er omfattet af lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 3

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

A-kasser er omfattet definitionen af "offentlige udbetaler" i lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 3. Digitaliseringsministeriet har tilføjet a-kasser som eksempel i bemærkningerne til lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 3.

2.2.5.2 Låste ydelsesspecifikke konti

Udbetaling Danmark nævner, at anvendelsesområdet i bestemmelsen om låste ydelsesspecifikke konti er uklar, og opfordrer til, at dette præciseres i lovgivningen. Udbetaling Danmark ønsker endvidere uddybning af bemærkningerne til bestemmelsen, der beskriver den offentlige udbetalers muligheder og afgrænsninger i brugen af låste ydelsesspecifikke konti, samt uddybning af, hvilken betydning det har at låse en ydelsesspecifik konto.

Udbetaling Danmark antager desuden, at en vurdering af låsningen af en ydelsesspecifik konto vil falde under faktisk forvaltningsvirksomhed.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Digitaliseringsministeriet henviser til ordlyden i bestemmelsen i lovforslagets § 11, stk. 2 (tidligere § 12, stk. 2), hvormed ansvarsområdet er defineret med udgangspunkt i betalingsmodtagerens henvendelse til den offentlige udbetaler. Ministeriet kan fastsætte nærmere regler for låsning af ydelsesspecifikke konti, herunder hvilken betydning det har, at en konto låses, i medfør af lovforslagets §§ 7 og § 11, stk. 5 (tidligere § 12, stk. 5).

Det er korrekt forstået af Udbetaling Danmark, at en mulig anvendelse af låsning af ydelsesspecifikke konti efter lovforslagets § 11, stk. 2 (tidligere § 12, stk. 2), kan være for hjemløse borgere uden fast bopæl eller fængslede borgere, såfremt det er efter aftale med borgeren. Der kan således være flere scenarier, hvor lovforslagets § 11, stk. 2 (tidligere § 12, stk. 2), kan finde anvendelse, så længe der er tale om frivillighed. Desuden kan aktiveringsprocessen på sigt fraviges i netop de tilfælde, Udbetaling Danmark nævner med hjemløse borgere uden fast bopæl eller fængslede borgere, jf. afsnit 2.2.2.5.

Digitaliseringsministeriet deler ikke Udbetaling Danmarks antagelse om, at vurderingen vedr. låsningen af en ydelsesspecifik konto, jf. lovforslagets § 11, stk. 3 (tidligere § 12, stk. 3), er faktisk forvaltningsvirksomhed, men at der er tale om en myndighedsafgørelse, som kan påklages. Denne vurdering beror på et hensyn til borgerens retssikkerhed, hvormed en låsning af en ydelsesspecifik konto vurderes at være et væsentligt indgreb.

Udbetaling Danmarks høringsvar giver således ikke anledning til ændringer til lovforslaget.

2.2.5.3 Administration af ydelsesarter

Udbetaling Danmark bemærker, at det fremgår af lovforslaget, at Digitaliseringsministeriet hjemtager ansvaret for at oprette og vedligeholde ydelsesarterne, der kan benyttes i regi af Nemkontosystemet. Udbetaling Danmark forudsætter i den forbindelse, at Digitaliseringsstyrelsens opgave udføres i samarbejde med de offentlige udbetalere, samt påpeger, at denne ændring kan have indflydelse på Udbetaling Danmarks administration.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Det er korrekt forstået, at Digitaliseringsministeriets ønske om at sikre datakvalitet i Nemkontosystemet ved at hjemtage oprettelsen og vedligeholdet af ydelsesarterne, vil skulle ske i samarbejde med de offentlige udbetalere og deres behov. Det erkendes dog, at hjemtagelsen af opgaven med at vedligeholde ydelsesarterne ikke kan ske fra lovens ikrafttrædelse, men er et fremtidigt ønske i forbindelse med moderniseringen af Nemkontosystemet. Der er derfor indarbejdet i pkt. 2.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger, at den nuværende praksis, hvormed den offentlige udbetaler selv vedligeholder egne ydelsesarter, videreføres, samt at Digitaliseringsstyrelsen på et senere tidspunkt kan hjemtage opgaven.

2.2.5.4 Meromkostninger ved udbetalinger til udlandet

KMD påpeger, at der potentielt er en uoverensstemmelse mellem ordlyden i § 16, stk. 2 (nu § 15, stk. 2), og standarden fra SEPA-betalinger i EU/EØS-landene. I lovforslaget fremgår det, at en eventuel betalingsmodtager, ved anvisning af en konto i udlandet, giver implicit accept af, at betalingsmodtageren selv afholder eventuelle meromkostninger herved. For SEPA-betalinger gælder det modsat, at betalingsafsenderen ikke kan friholdes for gebyromkostninger, men at gebyret altid deles mellem betaler og modtager.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Hensigten med bestemmelsen er at frigøre den offentlige udbetaler for betaling af gebyrer ved udbetaling via Nemkontosystemet til borgere eller virksomheder uden for EU/EØS-zonen. På baggrund af høringsvaret har Digitaliseringsministeriet tilføjet til § 15, stk. 2 (tidligere § 16, stk. 2), bemærkningerne hertil samt pkt. 2.4.2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at den offentlige udbetaler fortsat har mulighed at fratække meromkostningerne ved en udenlandsk overførsel, med mindre andet følger af anden lovgivning. Med præciseringen viger bestemmelsen for eventuel anden lovgivning på området.

2.2.5.5 Indberetning af Nemkonti

Udbetaling Danmark ønsker uddybning af reglerne, der beskriver de offentlige udbetaleres pligt til at anvise, ændre eller slette Nemkonti på vegne af borgere og virksomheder. Udbetaling Danmark ønsker en præcisering af, hvorvidt Udbetaling Danmark er omfattet af disse regler.

Udbetaling Danmark påpeger i forlængelse heraf, at de ikke i dag anviser, ændrer eller sletter Nemkonti på vegne af borgere og virksomheder, samt at indførelsen af regler herom vil være u hensigtsmæssigt og ville få betydning for Udbetaling Danmarks administration og derfor give økonomiske konsekvenser.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Efter gældende ret, skal offentlige udbetalere anvise, ændre eller slette Nemkonti eller ydelsesspecifikke konti for alle borgere og virksomheder der efterspørger det, og som skal have udbetalinger fra den pågældende offentlige udbetaler, jf. §§ 23 og 27 i bekendtgørelse nr. 647 af 13 april 2021 om Nemkontoordningen. De nærmere regler for offentlige udbetaleres pligt til

at anvise, ændre eller slette Nemkonti for borgere og virksomheder vil blive fastsat ved bekendtgørelse, jf. lovforslagets § 10, stk. 2 (tidligere § 11).

Det bemærkes, at en betalingsmodtager både i dag og fremover vil have andre kanaler til at kunne anvise, ændre eller slette en Nemkonto end hos den offentlige udbetaler, herunder ved selvbetjeningsløsningen på Nemkonto.dk, et institut omfattet af regler fastsat i medfør af lovforslagets § 20, eller ved kontakt til Nemkontosupporten. Desuden bemærkes, at pengeinstitutterne i dag står for ca. 80 % af anvisningerne. Ydelsesspecifikke konti kan alene anvises af den offentlige udbetaler, der udbetaler den pågældende ydelse.

Digitaliseringsministeriet bemærker endvidere, at de italesatte administrative og økonomiske konsekvenser for Udbetaling Danmark ved kravet om at skulle anvise, ændre eller slette Nemkonti eller ydelsesspecifikke konti ikke er inkluderet i pkt. 3.1 om økonomiske konsekvenser for det offentlige i lovforslagets almindelige bemærkninger, da der er tale om videreførelse af gældende ret.

Bemærkningerne har således ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

2.2.5.6 Tilrådgivelsesstilling af Nemkontosystemet

ATP bemærker, at de individuelle ordninger under ATP ikke har oplysninger om borgernes konti. Dette medfører ifølge ATP, at det ikke vil være muligt via eksisterende systemløsninger at gennemføre betalinger på anden vis, hvis Nemkontosystemet var nede. ATP bemærker i forlængelse heraf, at hvis der er krav om, at ATP skal kunne udbetale uhindret uden om Nemkontosystemet, vil det medføre ekstra driftsomkostninger.

ATP ønsker derfor, at det præciseres i forarbejderne til lovforslaget, hvad der ligger i forpligtelsen om at kunne udbetale, i tilfælde hvor Nemkontosystemet er nede, herunder hvornår denne forpligtelse finder anvendelse.

Udbetaling Danmark ønsker ligeledes, at kravene til, hvornår en offentlig udbetaler er forpligtet til at kunne udbetale uden om Nemkontosystemet, præciseres yderligere. Udbetaling Danmark påpeger, at en udbetaling uden om Nemkontosystemet må forudsætte en vurdering fra Digitaliseringsstyrelsen, samt at styrelsen bør bære ansvaret for at sikre, at der ikke sker dobbeltudbetalinger, som følge af at nedbruddet sker, efter at betalingsordrerne er sendt fra den offentlige udbetaler til Nemkontosystemet.

Udbetaling Danmark ønsker dertil, at der fastsættes særlige regler for, at de offentlige udbetalere har rimelig tid til at kunne gennemføre alternative udbetalinger, der tager højde for, at udbetalingerne kan blive forsinkede, hvis Nemkontosystemet er nede.

Udbetaling Danmark påpeger, at forpligtelsen til udbetaling uden om Nemkontosystemet formentligt nødvendiggør en alternativ integration til banken, samt efterspørger uddybning af, hvordan Udbetaling Danmark skal have adgang til betalingsmodtagernes kontooplysninger, hvis Nemkontosystemet er nede. Udbetaling Danmark vurderer, at der er behov for en analyse og risikovurdering af en sådan løsning, samt at det må forventes, at det medfører øgede administrative omkostninger for Udbetaling Danmark.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Det følger af europæiske ISO-standarder, at der skal eksistere decentrale beredskabsplaner ved afhængigheder til kritisk infrastruktur. Digitaliseringsministeriet har imødekommet behovet for en uddybende beskrivelse af processerne omkring et nedbrud.

I pkt. 2.8.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger er det således specificeret, at betaling uden om Nemkontosystemet alene skal ske ved længerevarende eller uforudsete nedbrud, hvor Digitaliseringsministeriet orienterer de relevante offentlige udbetalere om at udbetale på anden vis. Denne orientering vil bero på en konkret vurdering og være baseret på nedetidens varighed og karakter. Det er desuden tilføjet i pkt. 2.8.2 i lovforslagets almindelige bemærk-

ninger, at i tilfælde, hvor en offentlig udbetaler skal håndtere udbetalingerne uden om Nemkontosystemet, vil ministeriet indgå i dialog og yde vejledning til de berørte offentlige udbetalere.

Det er endvidere præciseret i pkt. 2.8.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at Digitaliseringsministeriet vil yde vejledning i forbindelse med standsning af eventuelle igangsatte betalingsordrer med henblik på at forhindre dobbeltudbetalinger. Vurderingen, af hvem der bærer et ansvar for eventuelle dobbeltudbetalinger, vil bero på en konkret vurdering ud fra situationens karakter.

Som det fremgår af pkt. 2.8.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, vil Digitaliseringsstyrelsen i muligt omfang bistå de offentlige udbetalere med at få adgang til betalingsoplysninger på betalingsmodtagere fra Nemkontosystemet, såfremt dette vurderes proportionalt og forsvarligt. Det bemærkes, at det også er specificeret i kravene til Nemkontosystemet, at det skal være muligt at udlevere kontooplysninger og/eller en oversigt over seneste måneds udbetalinger til de relevante myndigheder. Denne overlevering vil bero på en konkret vurdering.

Digitaliseringsministeriet bemærker, at Nemkontosystemet er samfundskritisk it-infrastruktur, der historisk har haft høj grad af opetid og tilgængelighed, samt at der eksisterer konkrete, operationelle beredskabsplaner for at sikre den fortsatte opetid.

2.2.6 Private kontoformidlere

KMD fremhæver, at ændringerne til kravene om, hvilke virksomheder der kan agere som private kontoformidlere, begrænser konkurrencen på markedet ved at indføre for strenge krav. KMD påpeger, at de private kontoformidlere ikke har råderet over penge, hvorfor det ikke er meningsfuldt, at de private kontoformidlere skal være underlagt lov om finansiell virksomhed og tilsyn fra Finanstilsynet. KMD ønsker, at kravene til at fungere som privat kontoformidler med lovforslaget sænkes til en ISO27001-certificering.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Som privat kontoformidler i regi af Nemkontosystemet vil man kunne behandle data om stort set alle borgere og virksomheders identitet samt kontooplysninger. Idet Nemkontosystemet er et samfundskritisk system, der indeholder oplysninger om stort set alle borgere og virksomheder i Danmark, er der behov for, at sikkerheden er i højsædet. Derfor er det Digitaliseringsministeriets vurdering, at kravene bør afspejle de høje krav til sikkerhed. Derfor er det foreslået, at alle virksomheder, der tilsluttes Nemkontosystemet som private kontoformidlere, har en tilslutning fra det pågældende EU-/EØS-lands nationale kompetente tilsynsmyndighed – i Danmark Finanstilsynet – som enten pengeinstitut, kreditinstitut, forsikringselskab, betalings- eller e-pengeinstitut, samt at virksomhederne er underlagt tilsyn fra det pågældende EU-/EØS-lands nationale kompetente tilsynsmyndighed.

Der er ikke foretaget ændringer til lovforslaget på baggrund af høringsvaret.

2.2.7 Forpligtelser til offentlig tjeneste

Dansk Fintech Alliance (DAFINA) anfører i relation til ordningen om offentlig tjeneste, at betalings- og e-pengeinstitutterne kan have forskellige forretningsmodeller og udbyde produkter, der ikke udgør et alternativ til en bankkonto, som dermed ikke er relevant som Nemkonto. Desuden bemærker DAFINA, at det kan overvejes, om betalings- og e-pengeinstitutter først senere bør omfattes af forpligtelsen til offentlig tjeneste for at afvente markedets og omverdenens omstilling på baggrund af lovforslaget.

Forbrugerrådet Tænk anerkender, at det er en god løsning, at det er frivilligt for pengeinstitutterne at tilmelde sig forpligtelserne til offentlig tjeneste, men mener også, at der fra myndighedernes side skal være fokus på, at den nødvendige dækning opretholdes i ordningen, så ingen forbrugere oplever udfordringer med at anviser en Nemkonto.

Finans Danmark støtter, at det er lovens udgangspunkt, at det fortsat skal være frivilligt at indgå i samarbejde om Nemkonto. Erfaringerne fra der nuværende system viser, at der gennem frivillighed er skabt bred opbakning fra Finans Danmarks medlemmer, som i dag står for

ca. 80 pct. af anvisningerne af Nemkonti. Finans Danmark bemærker, at løsningen er en vigtig del af den digitale infrastruktur, og der derfor også er generel opbakning til løsningen fra Finans Danmarks medlemmer. Finans Danmark opfordrer derfor også til, at der anvendes en balanceret tilgang, når der fastsættes regler for de pligter, som institutterne skal udføre. Finans Danmark finder i den forbindelse, at det er unødigt byrdefuldt og uproportionelt, at en mulig forpligtelse efter lovforslagets § 20, stk. 3, kan være, at et institut, der har tilsluttet sig ordningen, skal medvirke til og lade en ekstern revisor gennemgå instituttets forretningsgange i forbindelse med Nemkonto. Finans Danmark mener, at dette krav bør udgå.

FSR – Danske Revisorer anfører, at "revisorattestation" bør ændres til "erklæring fra revisor".

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Digitaliseringsministeriet har noteret sig, at markedet for betalings- og e-pengeinstitutter endnu ikke er modnet til at kunne påtage sig forpligtelser til offentlig tjeneste. Det fremgår af pkt. 2.7.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at der kan fastsættes regler, som nærmere afgrænser, hvilke institutter der omfattes af reglerne, eksempelvis ud fra hvilke produkter de tilbyder, antallet af betalingskonti eller kunder. Ministeriet har præciseret bemærkningerne til § 20, stk. 2, så det også her fremgår, at der ved afgrænsningen af, hvilke institutter der omfattes af den obligatoriske ordning, kan tages hensyn til institutternes forretningsmodeller og produktudbud. Ministeriet planlægger at udmønte bestemmelsen om en frivillig ordning, men hvis det mod forventning skulle vise sig nødvendigt at pålægge institutterne en forpligtelse, vil det være muligt at undtage relevante institutter.

Digitaliseringsministeriet bemærker i denne sammenhæng, at ministeriet er opmærksom på, at den nødvendige dækning i forhold til institutter, der kan anvise Nemkonti for borgere og virksomheder, så vidt muligt bør opretholdes under hensyn til de borgere og virksomheder, som skal have betalinger fra det offentlige. Ministeren bemyndiges derfor også til at kunne pålægge institutterne forpligtelser til offentlig tjeneste, såfremt der ikke er bred tilslutning til en frivillig ordning.

Digitaliseringsministeriet finder, at der er et godt samarbejde med sektoren i dag i forhold til indberetning af Nemkonto til Nemkontosystemet. Ministeriet bemærker, at muligheden for at fastsætte regler om, at institutter skal lade en ekstern revisor gennemgå instituttets forretningsgange, var inspireret af de nuværende pligter i sektoraftalen, men brugen af ekstern revisor har formentligt aldrig været anvendt. Ministeriet er derfor enig i, at kravet kan udgå. § 20, stk. 3, og bemærkningerne hertil er på den baggrund blevet justeret.

Det bemærkes i denne sammenhæng, at Digitaliseringsministeriet har lavet en tilføjelse til lov-bemærkningerne til § 20, stk. 4, om, at ministeriet kan gøre brug af en ekstern revisor til kontrol af regnskab i det tilfælde, at betalingen for at udføre forpligtelse til offentlig tjeneste overskrider tærsklen for de minimis-støtte, hvorefter ministeriets administration af ordningen kræver gennemgang af institutternes regnskab.

Digitaliseringsministeriet har i pkt. 2.7.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger ændret "revisorattestation" til "erklæring fra revisor".

2.2.8 Data

2.2.8.1 *Sletteregler og dataminimering*

KMD bemærker, at lovforslagets § 2 vil resultere i, at der er færre, der anviser en Nemkonto, da alderskriteriet for 18-årige udgår, og det først er i forbindelse med modtagelsen af en betaling fra en offentlig udbetaler, der skal anvises en Nemkonto, hvilket bl.a. er for at tilgodese hensynet om dataminimering. KMD anfører, at dette vil forringe løsningen for de private udbetalere, der oftere vil få besked om, at der ikke er en Nemkonto i forbindelse med kontoopslag i Nemkontosystemet.

KMD bemærker, at der i dag ikke er den nødvendige snitflade til skifteretssystemet, for at Nemkontosystemet kan få oplysninger om afsluttede bobehandlinger i relation til beskrivelsen af slettereglerne i bemærkningerne til § 24.

Datatilsynet pointerer i relation til slettereglerne, at der ikke må opbevares oplysninger, der kan identificere personer, i længere tid end nødvendigt. Datatilsynet bemærker, at det ikke umiddelbart er klart, hvilke konkrete foranstaltninger der implementeres for at sikre, at lagringen af oplysninger i Nemkontosystemet er i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen. Dette anbefaler Datatilsynet, at der tages nærmere stilling til.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Digitaliseringsministeriet er bevidst om, at det er en fordel for alle Nemkontosystemets anvendere, hvis flere betalingsmodtagere har anvist en Nemkonto, idet betalinger dermed kan gennemføres hurtigt og effektivt. Der henvises til pkt. 2.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, som KMD også henviser til, hvor overvejelserne om ikke at videreføre alderskriteriet for anvisningen af en Nemkonto er beskrevet. Ændringen har både til hensigt at forenkle retstilstanden samt at tilgodese hensynet til dataminimering, da Nemkontosystemet kun vil indeholde kontooplysninger for betalingsmodtagere, der skal modtage betalinger fra offentlige udbetalere og betalingsmodtagere, der aktivt har valgt at anvise en Nemkonto. Det bemærkes også, at borgere fortsat kan anvise en Nemkonto, uagtet om de skal modtage en betaling fra en offentlig udbetaler. På den baggrund finder ministeriet ikke anledning til at foretage ændringer i lovforslaget.

Digitaliseringsministeriet er enige i KMD's beskrivelse af de nuværende snitflader i Nemkontosystemet. Der henvises til bemærkningerne til § 7, hvor det er tydeliggjort, at hvis der ikke kan etableres den skitserede løsning, hvor Nemkontosystemet kan få oplysningerne fra skifteretten, kan Digitaliseringsstyrelsen slette en anvist konto på et nærmere fastsat tidspunkt, eksempelvis efter en privatpersons død.

Digitaliseringsministeriet tager Datatilsynets bemærkninger til efterretning og vil overveje passende foranstaltninger for persongrupper, hvor der er lav tilslutning i det nye Nemkontosystem. Ministeriet vil løbende vurdere, om yderligere foranstaltninger er nødvendige, hvilket er tilføjet i pkt. 2.10.2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 24.

2.2.8.2 Indhentning af oplysninger fra øvrige myndigheder

Datatilsynet bemærker, at hjemlen til at indhente oplysninger fra "øvrige myndigheder", foruden oplysninger fra told- og skatteforvaltningen, Det Centrale Personregister og Det Centrale Virksomhedsregister, er vidtgående. Dette er bl.a. begrundet i, at der ikke er givet nogen yderligere vejledning om, hvordan bestemmelsen tænkes administreret, herunder hvilke nærmere bestemte myndigheder der kan være tale om. Datatilsynet henstiller til, at dette beskrives nærmere i bemærkningerne.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Digitaliseringsministeriet er enige i, at anvendelsesområdet for hjemlen til at indhente oplysninger fra øvrige myndigheder i § 25 er for bred, og vurderer, at det ikke på forhånd kan specificeres, hvilke myndigheder eller oplysninger der kan være tale om. På den baggrund er lovforslagets § 25 justeret, så hjemlen, til at Digitaliseringsstyrelsen kan indhente oplysninger fra "øvrige myndigheder", er udgået, og det dermed kun er de navngivne myndigheder og registre, styrelsen kan indhente oplysninger fra.

Såfremt Digitaliseringsministeriet på sigt vurderer, at oplysninger fra øvrige myndigheder og registre, end de i § 25 nævnte, er nødvendige for udvikling, drift, vedligeholdelse og forvaltning af Nemkontosystemet, vil ministeriet kunne indhente de relevante oplysninger i overensstemmelse med reglerne i forvaltningsloven med inddragelse af de relevante myndigheder.

2.2.8.3 Private udbetaleres anvendelse af personnumre

Datatilsynet bemærker, at § 18, stk. 3 (nu § 17, stk. 3), er en videreførelse af gældende ret og har på den baggrund som sådan ikke bemærkninger til bestemmelsen, men henviser til princippet om formålsbegrænsning i databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra b, hvorefter personoplysninger ikke må viderebehandles på en måde, der er uforenelig med de formål, som oplysningerne oprindeligt var indsamlet til.

Finans Danmark bemærker, at der i bemærkningerne til § 18, stk. 3 (nu § 17, stk. 3), er beskrevet de nærmere krav til samtykke i forbindelse med anvendelse af personnumre til udbetaling, hvor samtykke efter betalingslovens § 124, stk. 2, er brugt som eksempel. Finans Danmark påpeger, at beskrivelsen kan give det indtryk, at et samtykke efter betalingslovens regler er et eksempel på et samtykke efter databeskyttelsesforordningen, hvilket ikke er tilfældet. Finans Danmark foreslår, at teksten udgår.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Digitaliseringsministeriet vurderer, at det er uhensigtsmæssigt, at § 17, stk. 3 (tidligere § 18, stk. 3), kan skabe usikkerhed om, hvorvidt princippet om formålsbegrænsning overholdes ved de private udbetaleres behandling af personnumre. På denne baggrund udgår § 17, stk. 3 (tidligere § 18, stk. 3), af lovforslaget. De private udbetalere vil således selv skulle sikre hjemmel til behandlingen af personnumre i forbindelse med kontoopslag i Nemkontosystemet. Ministeriet vurderer, at de private udbetalere bl.a. vil kunne anvende samtykke som behandlingshjemmel, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a. Samtykket vil eksempelvis kunne indhentes i forbindelse med, at betalingsmodtageren oplyser sit personnummer til den private udbetaler. Bemærkningerne til § 17, stk. 3 (tidligere § 18, stk. 3), herunder eksemplet med samtykke efter betalingslovens § 124, stk. 2, er udgået.

2.2.8.4 *Behandling af oplysninger af hensyn til anvendere af Nemkontosystemets kontrol- og tilsynsopgaver*

Finans Danmark, Forbrugerrådet Tænk og IT-Branchen ser positivt på muligheden for at videregive risikodata fra Nemkontosystemet som en indsats til at forhindre digital svindel.

Finans Danmark opfordrer til, at betegnelsen "risikodata" anvendes eksplicit i lovforslaget for at undgå tvivl om anvendelsen af oplysningerne. Dertil mener Finans Danmark, at lovforslaget skal sætte tydeligere rammer for anvendelsen af oplysningerne, herunder hvad der skal udmøntes i en bekendtgørelse, og at oplysningerne kan videregives og anvendes af private udbetalere og private kontoformidlere. Finans Danmark ønsker derudover at få bekræftet, om anvendelsen af risikodata vil kunne omfatte notifikationer til det kontoførende institut, når en borger eller virksomhed foretager en anvisning af en Nemkonto via selvbetjeningsløsningen eller en offentlig myndighed. Endeligt opfordrer Finans Danmark til, at nødvendigheden af et gebyr i forbindelse med videregivelsen af oplysningerne overvejes nøje.

Dataetisk råd bemærker, at lovforslagets hjemmel til at videregive risikodata kan indikere, at der påtænkes at anvende kunstig intelligens, hvorfor rådet opfordrer Digitaliseringsministeriet til at være opmærksom på relevante dataetiske spørgsmål, som anvendelsen af kunstig intelligens kan give anledning til. Desuden bemærker rådet, at bemærkningerne om deling af risikodata med fordel kan specificeres og eksemplificeres, herunder hvilke finansielle institutter og private udbetalere, data kan videregives til. Derudover opfordrer rådet til, ved udvekslingen af risikodata, at ministeriet sikrer en høj grad af dataminimering og beskyttelse af individers private oplysninger.

Datatilsynet anbefaler, at det præciseres, at der tilsigtes en sammenstilling og videregivelse af oplysningerne, samt hvorvidt oplysningerne videregives efter anmodning fra anvenderne, eller om Digitaliseringsstyrelsen løbende vil foretage en screening og sammenstilling af oplysninger baseret på styrelsens vurdering af nødvendigheden for anvendernes kontrol- og tilsynsopgaver. Derudover opfordrer Datatilsynet til, at der i lovforslagets bemærkninger tages stilling til, hvordan kravene i databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 2, konkret sikres overholdt.

Forbrugerrådet Tænk bemærker, at det er afgørende, at det gennemføres i fuld overensstemmelse med gældende lovgivning om beskyttelse af persondata, samt anbefaler, at Datatilsynet løbende bør føre tilsyn med delingen af data af hensyn til forbrugernes tillid til systemet.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Digital svindel er et voksende problem, og de senere år er antallet af anmeldelser om it-relateret økonomisk kriminalitet steget kraftigt. Nemkontosystemet indeholder oplysninger, der kan anvendes til at mindske risikoen for udbetaling til en svindlet Nemkonto. Derfor er der med

lovforslaget åbnet op for, at disse relevante oplysninger kan deles. Dette er til gode for både udbetaleren samt borgere og virksomheder, der skal modtage en betaling. Behandlingen af personoplysninger i forbindelse med delingen af oplysningerne vil ske i fuld overensstemmelse med reglerne i databeskyttelsesforordningen og -loven og vil ikke omfatte følsomme personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9 eller 10.

Digitaliseringsministeriet har på baggrund af ønsket om tydeliggørelse af rammerne for behandlingen af oplysninger til anvendernes kontrol- og tilsynsopgaver omstruktureret pkt. 2.10.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bl.a. tilføjet et nyt pkt. 2.10.2.3, som beskriver rammerne for behandlingen af oplysningerne.

Heraf fremgår det, at ministeren for digitalisering vil kunne fastsætte regler om, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne behandle en række oplysninger i Nemkontosystemet til et andet formål end det oprindelige formål (udvikling, drift, vedligeholdelse og forvaltning af Nemkontosystemet). Digitaliseringsministeriet mener, at det er vigtigt at understrege, at det er formålet med behandlingen af oplysningerne, der er det centrale, og af denne grund henvises der i lovforslaget til "behandling af oplysninger af hensyn til anvendere af Nemkontosystemets kontrol- og tilsynsopgaver".

Ligeledes fremgår det, at anvenderne vil være de aktører, som direkte eller indirekte benytter Nemkontosystemet, og som er omfattet af lovforslaget. Det vil eksempelvis være offentlige udbetalere, betalingsafviklende institutter, private udbetalere og institutter, der fører konti, som kan anvises i Nemkontosystemet. Private kontoformidlere fremgår ikke længere som modtagere af oplysningerne, da det er Digitaliseringsministeriets opfattelse, at de private kontoformidlere kun modtager oplysninger på vegne af de private udbetalere, og dermed vil være databehandlere for de private udbetalere. Ministeriet forventer bl.a. at fastsætte regler om, at videregivelsen kan ske til betalingsafviklende institutter samt udvalgte private udbetalere såsom forbrugslånselskaber og udlånsvirksomheder, hvor oplysningerne kan medvirke til at vurdere risikoen for at gennemføre en betaling til en svindlet konto.

Desuden fremgår det, at oplysningerne, som anvenderne vil kunne modtage, vil blive fastsat ved bekendtgørelse, og kan eksempelvis være informationer om datoen for, hvornår en konto er blevet aktiveret og registreret som Nemkonto i Nemkontosystemet, hvor mange betalingsmodtagere, der aktuelt har en given konto registreret som Nemkonto i Nemkontosystemet og de pågældende betalingsmodtageres personnummer, CVR-, SE- eller P-nummer, samt informationer om, hvordan kontoen er blevet anvist til Nemkontosystemet, herunder om det er sket via selvbetjeningsløsningen, en offentlig myndighed eller et institut.

Digitaliseringsministeriet efterstræber en agil regulering, så videregivelsen af disse oplysninger kan følge anvendernes behov og udviklingen i svindelbilledet inden for ovennævnte rammer, hvorfor de konkrete regler fastsættes på bekendtgørelsesniveau.

På baggrund af høringssvarene har Digitaliseringsministeriet tilføjet i pkt. 2.10.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at den enkelte anvender vil skulle anmode Digitaliseringsstyrelsen om oplysninger og være ansvarlig for at sikre, at den konkrete anmodning er baseret på en kontrol- eller tilsynsopgave, samt at de har hjemmel til behandlingen.

Ligeledes har Digitaliseringsministeriet forholdt sig til de relevante krav i databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 2, i pkt. 2.10.2.3. Ministeriet har tilføjet, at efter videregivelsen til anvenderne vil oplysningerne kun fremgå af Nemkontosystemets systemlog, som vil blive slettet løbende, samt at Digitaliseringsstyrelsen er dataansvarlig for oplysningerne, når de behandles i Nemkontosystemet.

Digitaliseringsministeriet tager Finans Danmarks bemærkning om, at overveje gebyrer i forbindelse med videregivelsen af oplysningerne nøje, til efterretning og vil vurdere behovet i forbindelse med den konkrete tekniske og forretningsmæssige tilrettelæggelse i det nye Nemkontosystem.

2.2.8.5 Digitaliseringsstyrelsens behandling af oplysninger til statistiske formål

Datatilsynet anbefaler, at det i lovforslaget tydeliggøres, at behandlingen af oplysninger til statistiske formål ikke skal forveksles med et formål om at undgå svindel eller misbrug i den almindelige drift af Nemkontosystemet, men at behandlingen skal tjene til at danne et overordnet og generelt billede af risiko for svindel med Nemkonto. Datatilsynet bemærker derudover, at det beror på en konkret vurdering, om data er aggregeret på en sådan måde, at oplysningerne ikke længere udgør personoplysninger efter databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 1, og derfor falder uden for forordningens anvendelsesområde. Datatilsynet henstiller til, at personoplysninger, som måtte indgå i de data, som påtænkes offentliggjort, enten anonymiseres eller pseudonymiseres, således at det ikke længere vil være muligt at identificere fysiske personer i datasættet.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Digitaliseringsministeriet har på baggrund af Datatilsynets hørings svar præciseret, at behandlingen til statistiske formål foretages med henblik på at danne et overordnet billede af risiko for svindel med Nemkonti og har fjernet, at resultatet af behandlingen (de statistiske analyser), ikke vil udgøre personoplysninger i det nye pkt. 2.10.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Desuden er det præciseret, at ved eventuel offentliggørelse af statistiske analyser eller andre resultater af behandlingen af oplysninger fra Nemkontosystemet, vil personoplysninger blive anonymiseret eller pseudonymiseret, så bestemte fysiske personer ikke kan identificeres. Myndigheder og virksomheder vil eksempelvis kunne anvende analyser af svindelmønstre i Nemkontosystemet i indsatsen med at forebygge svig og mindske risikoen for økonomisk kriminalitet.

2.2.8.6 Begreberne "personoplysninger" og "oplysninger om privatpersoner"

Datatilsynet giver udtryk for, at formuleringen "personoplysninger og oplysninger om privatpersoner og juridiske enheder" i §§ 24 og 25 kan medføre forvirring, idet oplysninger om privatpersoner og juridiske enheder også kan udgøre personoplysninger. Datatilsynet opfordrer til, at begrebsanvendelsen overvejes eller uddybes.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Digitaliseringsministeriet anerkender, at begreberne kan skabe forvirring, og ministeriet har på den baggrund ensrettet terminologien i lovforslaget, så der henvises til "oplysninger om privatpersoner og juridiske enheder", da dette også omfatter personoplysningerne, der behandles i Nemkontosystemet.

2.2.9 Ventekonto

2.2.9.1 *Nedbringelse af kompleksitet i Nemkontosystemet*

Forbrugerrådet TÆNK og IT-Branchen kvitterer for nedbringelsen af kompleksiteten ud fra et systemeffektivitetsperspektiv i Nemkontosystemet ved afviklingen af den statsejede ventekonto i regi af Digitaliseringsstyrelsen.

KMD påpeger, at en af de store udfordringer med akkumuleringen af pengebeløb på ventekontoen løses med lovforslagets ændring af reglerne om forældelse.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Det overordnede formål med afviklingen af den statsejede ventekonto har været at nedbringe kompleksiteten i Nemkontosystemet, samt at løse problemstillingen med akkumuleringen af udbetalinger til borgere og virksomheder. Hørings svarene giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

2.2.9.2 *Overgangsløsning for borgere og virksomheder*

Forbrugerrådet TÆNK italesætter væsentligheden ved at sikre en overgangsløsning i forbindelse med afviklingen af den statsejede ventekonto, hvormed der er klare og tilgængelige procedurer for borgere, der ønsker udbetaling med eller uden Nemkonto, og at denne mulighed kommunikeres bredt og effektivt.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Som følge af aktiviteterne forbundet med afviklingen af ventekontoen vil Digitaliseringsministeriet gennemføre en indsats med såvel individuel som bred kommunikation målrettet alle borgere og virksomheder med indestående beløb på ventekontoen. Kommunikationsindsatsen vil orientere betalingsmodtagerne om den gældende retsstilling for beløbene som følge af lovforslaget, samt om betalingsmodtagerens muligheder for at få beløbene udbetalt til en Nemkonto eller en anden konto. Indholdet af kommunikationsindsatsen er uddybet i pkt. 2.12.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2.2.9.3 Fremtidig håndtering af fejlede udbetalinger

KMD påpeger, at problemstillingen vedrørende fejlede udbetalinger til borgere og virksomheder uden en Nemkonto, som hidtil ville være overført til ventekontoen, ikke løses med afviklingen af ventekontoen, men at opgaven med håndteringen af udbetalingerne, der fejler, flyttes til de relevante udbetalende myndigheder, navnlig Skatteforvaltningen. Herunder vurderer KMD, at omfanget af manuel sagsbehandling vil stige som følge af Skatteforvaltningens hjemtagelse, da Skatteforvaltningens systemer ikke kan foretage automatiske udbetalinger, når der anvises en Nemkonto, da oplysningen findes i Nemkontosystemet.

Digitaliseringsministeriets bemærkninger:

Det er en præmis for alle offentlige udbetalere, at nogle udbetalinger fejler eller ikke kan gennemføres. Dette kan bl.a. ske, hvis betalingsmodtageren er gået bort, hvis betalingsmodtageren ikke har, ikke kan få eller ikke ønsker at have en pengeinstitutkonto eller hvis betalingsmodtageren på udbetalingstidspunktet ikke har anvist en Nemkonto. I disse tilfælde er det ligeledes den udbetalende myndighed, der har ansvaret for at håndtere fejlen samt at udbetale på anden vis. Med afviklingen af ventekontoen opnås en politisk tilsigtet ensretning i håndteringen af offentlige udbetalinger, der fejler, ved at lade Skatteforvaltningen hjemtage ansvaret for håndteringen af egne udbetalinger på samme vis som øvrige offentlige udbetalende myndigheder.

Digitaliseringsministeriet deler ikke KMD's vurdering af, at Skatteforvaltningen ikke har mulighed for at etablere tekniske snitflader, der tillader Skatteforvaltningen at foretage automatiske udbetalinger, hvis en borger eller virksomhed efterfølgende anviser en Nemkonto. Høringssvaret giver således ikke anledning til ændringer til lovforslaget.

3 Sammenfatning af ændringer i lovforslaget efter høringen

3.1 Ændringer på baggrund af høringen

De indkomne høringssvar har givet anledning til følgende ændringer i lovforslaget:

- Lovforslagets § 2, stk. 1 og § 3, stk. 1 og 2, bemærkningerne hertil og pkt. 2.1.2 i de almindelige bemærkninger er præciseret med henblik på i højere grad at bringe bestemmelsens ordlyd i overensstemmelse med bemærkningerne hertil.
- Det er tydeliggjort i pkt. 2.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at den nuværende praksis, hvormed den offentlige udbetaler selv vedligeholder egne ydelsesarter, videreføres, samt at Digitaliseringsstyrelsen på et senere tidspunkt kan hjemtage opgaven.
- Der er indsat en beskrivelse i pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger om forskellen mellem den regulering, pengeinstitutter og betalings- og e- pengeinstitutter er underlagt, særligt i forhold til beskyttelse af indskydernes midler, samt måderne hvorpå institutterne kan sikre midler.
- Det er præciseret i pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 5, at der kan fastsættes regler om anvendelsen af konti i sanktionsramte institutter som Nemkonti.
- Det er præciseret i pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 5, at det ikke er en forudsætning, at betalingsmodtageren selv ejer den konto, der anvises som Nemkonto.
- Det er præciseret i pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at muligheden for at anvise konti i udenlandske kreditinstitutter er en videreførelse af gældende ret, samt hvilke forhold der ligger til grund for, at det fremover også bliver muligt at anvise konti i betalings- og e- pengeinstitutter som Nemkonti.
- Det er tydeliggjort i pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 7 (tidligere § 6), hvordan anvisning, foretaget af en fuldmagtshaver eller værge, påvirker aktiveringsproceduren.
- Der er tilføjet som eksempel i bemærkningerne til lovforslagets § 8, at a-kasserne er underlagt definitionen af offentlige udbetalere, jf. § 8, stk. 1, nr. 3.
- Lovforslagets § 14 (tidligere § 15), bemærkningerne hertil og pkt. 2.4.2.4 i de almindelige bemærkninger er justeret med henblik på at tydeliggøre, at betalingsmodtageren først bærer risikoen for forsinket betaling ved manglende anvisning af en Nemkonto, en ydelsesspecifik konto eller en anden konto, hvortil udbetaling kan ske, eller ved betalingsmodtagerens manglende medvirken til at sikre, at udbetaling af tilgodehavendet kan gennemføres på anden måde.
- Det er præciseret i § 15, stk. 2 (tidligere § 16, stk. 2), bemærkningerne hertil samt pkt. 2.4.2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at bestemmelsen, der tillader en offentlig myndighed at fratrække meromkostninger forbundet med overførsler til udlandet, viger for anden relevant lovgivning.
- Pkt. 2.8.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger er uddybet med en beskrivelse af, i hvilke tilfælde en offentlig udbetaler har pligt til at udbetale uden om Nemkontosystemet.
- I bemærkningerne til § 20, stk. 2, er det tilføjet, at der kan fastsættes regler som afgrænser, hvilke institutter der kan omfattes af forpligtelsen til offentlig tjeneste.
- Det er indarbejdet i pkt. 2.12.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at Digitaliseringsministeriet vil foretage en kommunikationsindsats til alle betalingsmodtagere med indestående beløb på ventekontoen efter lovens ikrafttrædelse.

3.1.1 Justeringer vedrørende data

- § 17, stk. 3 (tidligere § 18, stk. 3), og bemærkningerne til bestemmelsen er udgået. I pkt. 2.6.2 i de almindelige bemærkninger er de relevante afsnit vedrørende bestemmelsens indhold slettet. Det er derudover beskrevet, at de private udbetalere selv vil skulle have hjemmel til at behandle personnumre i forbindelse med kontoopslag i Nemkontosystemet.
- Digitaliseringsministeriets overvejelser om dataminimering er tilføjet i pkt. 2.10.2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 24, så det fremgår,

at Digitaliseringsstyrelsen vil vurdere, om oplysninger om visse persongrupper kan slettes straks efter modtagelse baseret på, at andelen af personer, der har anvist en Nemkonto, er lav.

- I pkt. 2.10.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger er det tilføjet, at behandlingen til statistiske formål vil tjene til at danne et overordnet billede af risiko for svindel med Nemkonti.
- I pkt. 2.10.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger er der fjernet henvisning til, at resultatet af behandlingen ikke er personoplysninger, og tilføjet, at personoplysninger vil blive anonymiseret eller pseudonymiseret ved offentliggørelse.
- I pkt. 2.10.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og i bemærkningerne til § 24, stk. 3, er private kontoformidlere fjernet, og betalingsafviklende institutter er tilføjet i de almindelige bemærkninger, fra opstillingen af anvendere, der kan modtage oplysninger til kontrol- og tilsynsopgaver.
- I pkt. 2.10.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger er det tilføjet, at den enkelte anvender vil skulle anmode Digitaliseringsstyrelsen om oplysninger og være ansvarlig for at sikre, at den konkrete anmodning er baseret på en kontrol- eller tilsynsopgave.
- I pkt. 2.10.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger er det tilføjet, at efter videregivelsen til anvenderne vil oplysningerne kun fremgå af Nemkontosystemets systemlog, som vil blive slettet løbende, samt at Digitaliseringsstyrelsen er dataansvarlig for oplysningerne, når de behandles i Nemkontosystemet.
- Lovforslagets § 25 er justeret, hvor hjemlen, til at Digitaliseringsstyrelsen kan indhente oplysninger fra "øvrige myndigheder", er udgået, så det kun er navngivne myndigheder og registre, styrelsen kan indhente oplysninger fra med hjemmel i lovforslaget.
- I hele lovforslaget er "personoplysninger og oplysninger om privatpersoner og juridiske enheder" ændret til "oplysninger om privatpersoner og juridiske enheder".

3.2 Ændringer på Digitaliseringsministeriets egen foranledning

Derudover har Digitaliseringsministeriet på egen foranledning foretaget følgende ændringer i lovforslaget:

- Det er tilføjet til lovforslagets § 7 (tidligere § 6), at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om, hvornår en Nemkonto eller ydelsesspecifik konto kan slettes af Digitaliseringsstyrelsen i Nemkontosystemet. Dette med henblik på at kunne fastsætte regler om, at styrelsen eksempelvis kan slette en anvist konto, med samme virkning, som når en betalingsmodtager selv sletter en Nemkonto. Dette forventes at være i særlige tilfælde og på et nærmere fastsat tidspunkt, eksempelvis efter en privatpersons død, en juridisk enheds konkurs eller ophør.
- Det er præciseret i pkt. 2.4.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om frakobling og suspension af offentlige udbetalere fra Nemkontosystemet.
- § 17, stk. 1 (tidligere § 18, stk. 1), er tilpasset, så det ikke længere fremgår, at der skal være en aftale mellem den private udbetaler og betalingsmodtageren. Desuden er § 17, stk. 5 (tidligere § 18, stk. 5), udgået, som indeholdt en bemyndigelse, hvorefter ministeren for digitalisering kunne fastsætte regler om, hvornår en aftale i visse tilfælde kunne anses for indgået. Tilpasningerne er foretaget, da Digitaliseringsministeriet vurderer, at lovforslaget om Nemkonto ikke skal regulere, hvordan aftaleforholdet mellem den private udbetaler og betalingsmodtageren skal se ud, da det er den private udbetaler, der skal indestå for at have et lovligt behandlingsgrundlag til at behandle personoplysningerne fra Nemkontosystemet, herunder til at betalingsmodtagerens Nemkonto er rette betalingssted, og at betalingsmodtagerens personnummer kan anvendes til at indhente kontooplysningerne fra Nemkontosystemet. Det er desuden præciseret i pkt. 2.6.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger samt bemærkningerne til § 17 (tidligere § 18), at Digitaliseringsstyrelsen som udgangspunkt kan lægge til grund, at den private udbetaler har ret til at behandle betalingsmodtagerens personnummer og kontooplysninger ved en privat udbetalers kontoopslag i Nemkontosystemet.

- § 18, stk. 2, nr. 5 (tidligere § 19, stk. 2, nr. 5), er udgået, således at datacentraler (som nu kaldes operatører af finansielle digitale infrastrukturer) ikke kan være private kontoformidlere. Der er i stedet tilføjet en ny bestemmelse, hvorefter operatører af finansiell digital infrastruktur kan tilsluttes Nemkontosystemet på vegne af en eller flere private kontoformidlere, samt mulighed for at fastsætte regler om operatørernes anvendelse af Nemkontosystemet, jf. § 18 (tidligere § 19), bemærkningerne hertil og pkt. 2.6.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger. I dag er flere pengeinstitutter tilsluttet Nemkontosystemet via en operatør af finansiell digital infrastruktur, hvor det i dag er operatøren, der er privat kontoformidler. Digitaliseringsministeriet vurderer, at det er mere hensigtsmæssigt, at det i disse tilfælde er pengeinstituttet, der er privat kontoformidler, da pengeinstitutterne i disse tilfælde har aftalerne med de private udbetalere. Med denne foreslåede ordning tydeliggøres retsstillingen for både operatørerne og de pengeinstitutter, der er tilsluttet Nemkontosystemet via en operatør.
- I bemærkningerne til § 20, stk. 4 er det tilføjet, at der ved kontrol af regnskab for betaling for offentlig tjeneste kan ske involvering af ekstern revisor.
- Pkt. 2.7.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 20 er justeret, så det tydeliggøres, at institutternes hjemmel til at behandle de oplysninger, der er nødvendige for at udføre forpligtelserne til offentlig tjeneste, jf. lovforslagets § 20, stk. 3, er databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra c. Såfremt institutterne skal behandle oplysninger fra Nemkontosystemet til deres kontrol- og tilsynsopgaver, jf. lovforslagets § 24, stk. 3, skal institutterne selv have behandlingshjemmel hertil.
- Det er tilføjet i bemærkningerne til lovforslagets § 21, at Digitaliseringsstyrelsen blandt andet skal sørge for, at der indgås aftaler med de offentlige udbetaleres betalingsafviklende institutter eller disses operatører af finansielle digitale infrastrukturer.
- Pkt. 2.10.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger er omstruktureret og inddelt i fem emner med overskrifter.
- I pkt. 2.10.2.2 og 2.10.2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til §§ 24, stk. 1, og 25 er det tilføjet, at der også vil blive behandlet oplysninger om værgemål.
- I pkt. 2.10.2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger og i bemærkningerne til § 24, stk. 4, er det præciseret, at det forventes, at pligten til endeligt at slette oplysningen om en anvist konto vil indtræde senest 2 år efter, at Digitaliseringsstyrelsen har registreret den anviste konto som slettet i Nemkontosystemet. Det forventes dermed, at der vil ske endelig sletning af oplysningen senest 5 år efter en privatpersons død, ved en juridisk enheds ophør, eller såfremt en fysisk person ophører med at være arbejdsgiver eller selvstændig erhvervsdrivende.
- I pkt. 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger er det tilføjet, at oplysningerne, der vil blive behandlet til Nemkontosystemets anvenderes kontrol- og tilsynsopgaver, ikke vil være følsomme personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9 eller 10.
- Det er indarbejdet i lovforslagets § 31, stk. 6, samt bemærkningerne hertil, at Digitaliseringsstyrelsen vil varsle betalingsmodtagere med indestående beløb på ventekontoen ved offentliggørelse i Statstidende senest 12 måneder før tidspunktet for indtægtsføring.
- Det er indarbejdet i pkt. 2.12.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger samt i bemærkningerne til § 31, at Digitaliseringsstyrelsen ikke vil forsøge at orientere betalingsmodtagere, der har et eller flere indestående beløb på ventekontoen til en samlet værdi af 200 kroner eller derunder. Dog vil det fortsat være muligt for betalingsmodtagere, med indestående beløb under bagatelgrænsen, at få beløbene udbetalt på samme vilkår som beløb, der er over bagatelgrænsen.
- Det er justeret i lovforslagets § 31, stk. 7, at pengebeløb på ventekontoen, som skal gældsmodregnes, skal overføres til told- og skatteforvaltningen forud for eventuel indtægtsføring af restbeløbet. Justeringen fremgår også af pkt. 2.12.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger samt bemærkningerne til § 31, stk. 7.

- Det er indarbejdet i pkt. 2.12.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at ventekontoen har været benyttet til udbetalinger, selvom modtageren ikke er omfattet af § 19 i Nemkontobekendtgørelsen og dermed ikke skal anwise en Nemkonto.
- § 35, stk. 5, er tilføjet med henblik på at videreføre bekendtgørelser udstedt i medfør af bestemmelser i lov om offentlige betalinger m.v., uanset at bestemmelserne i lov om offentlige betalinger m.v. ophæves.

Der er herudover foretaget ændringer af sproglig, redaktionel og lovteknisk karakter, der ikke har betydning for lovforslagets indhold.